

სს „იმზანკი საქართველო“

ფინანსური ანგარიშგება

*2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული
საანგარიშგებო წლისათვის*

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	6
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	7
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	8
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება.....	9

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ზოგადი მიმოხილვა.....	10
2. მომზადების საფუძველი.....	10
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები.....	11
4. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი.....	19
5. წმინდა საკომისიო შემოსავალი.....	19
6. სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები.....	20
7. მოგების გადასახადის ხარჯი.....	20
8. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	22
9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები.....	22
10. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.....	32
11. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები.....	32
12. ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები.....	33
13. მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები.....	34
14. სხვა ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული ვალი.....	34
15. კაპიტალის მართვა.....	35
16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი.....	38
17. საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები.....	51
18. საოპერაციო იჯარა.....	52
19. პირობითი ვალდებულებები.....	52
20. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან.....	53
21. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები: სამართლიანი ღირებულება და სააღრიცხვო კლასიფიკაცია.....	54
22. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ ძალაში არ შესულა.....	55

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „იშბანკი საქართველოს“ აქციონერსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „იშბანკი საქართველოს“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

ხელმძღვანელობისა და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ბანკს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი, რომელიც გამოწვეულია შეცდომით, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულვებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.

- ▶ გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვეველობა, რაც შეიძლება სერიოზული ექვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ბანკი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება შესაბამის ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

სამეთვალყურეო საბჭოს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

სხვა საკითხები

ბანკის 2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული და 2015 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების ფინანსური ანგარიშგება შემოწმდა სხვა აუდიტორის მიერ, რომელმაც აღნიშნულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე 2017 წლის 8 მაისსა და 2016 წლის 8 აპრილს, შესაბამისად, გამოთქვა არამოდიფიცირებული მოსაზრება.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაი საქართველოს“ სახელით

თბილისი, საქართველო

15 მაისი, 2018 წ.

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

	<i>შენიშვნა</i>	<i>2017 000'ლარი</i>	<i>2016 000'ლარი</i>	<i>2015 000'ლარი</i>
საპროცენტო შემოსავალი		18,850	16,373	12,767
საპროცენტო ხარჯი		(10,595)	(7,892)	(6,060)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	4	8,255	8,481	6,707
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო		970	1,334	803
საკომისიო ხარჯი		(878)	(1,041)	(677)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	5	92	293	126
საკურსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა		808	1,189	1,308
საოპერაციო შემოსავალი		9,155	9,963	8,141
გაუფასურების ზარალის შემობრუნება/ (გაუფასურების ზარალი)		380	861	(1,324)
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი		(4,568)	(3,615)	(2,739)
სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები	6	(3,229)	(2,757)	(2,202)
მოგება მოგების გადასახადის გადახდამდე		1,738	4,452	1,876
მოგების გადასახადის ხარჯი	7	(214)	(665)	(205)
წლის მოგება		1,524	3,787	1,671
<i>სხვა სრული შემოსავალი, რომელიც კონკრეტული პირობების დაკმაყოფილების შემდეგ რეკლასიფიცირდება მოგებად ან ზარალად:</i>				
არარეალიზებული შემოსულობა				
გასაყიდად გამიზნულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებზე		65	-	-
მოგების გადასახადით დაბეგვრის გავლენა		(10)	-	-
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი, რომელიც კონკრეტული პირობების დაკმაყოფილების შემდეგ რეკლასიფიცირდება მოგებად ან ზარალად:		55	-	-
წლის სხვა სრული შემოსავალი, წმინდა		55	-	-
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		1,579	3,787	1,671

6-57 გვერდებზე მოცემული ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მიერ დამტკიცდა 2018 წლის 15 მაისს და მისი სახელით ხელი მოეწერა შემდეგი პირების მიერ:

 ოზან გური
 გენერალური დირექტორი

 უჩა სარალიძე
 ფინანსური დირექტორი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

	შენიშვნა	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	8	21,579	44,098	38,889
მოთხოვნები ბანკების მიმართ		434	–	–
სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში		28,897	46,607	25,819
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	9	157,004	179,786	145,285
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	10	24,633	1,018	–
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	11	1,529	2,283	2,831
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	7	–	–	–
სხვა აქტივები		3,498	2,258	233
სულ აქტივები		237,574	276,050	213,057
ვალდებულებები				
ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	12	54,456	173,884	126,224
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	13	74,023	65,100	55,016
სხვა ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული ვალი	14	68,638	–	–
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	7	209	579	40
სხვა ვალდებულებები		3,385	1,203	280
სულ ვალდებულებები		200,711	240,766	181,560
კაპიტალი				
საწესდებო კაპიტალი		30,000	30,000	30,000
სავალდებულო რეზერვი		–	–	–
გასაყიდად გამიზნული ფასიანი ქაღალდების არარეალიზებული შემოსულობა		55	–	–
გაუნაწილებელი მოგება		6,808	5,284	1,497
სულ კაპიტალი	15	36,863	35,284	31,497
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		237,574	276,050	213,057

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

	<i>შენიშვნა</i>	<i>2017 000'ლარი</i>	<i>2016 000'ლარი</i>	<i>2015 000'ლარი</i>
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან				
მოგება მოგების გადასახადის გადახდამდე		1,738	4,452	1,876
<i>კორექტირებები:</i>				
ცვეთა და ამორტიზაცია	11	770	836	563
საპროცენტო შემოსავალი	4	(18,850)	(16,373)	(12,767)
საპროცენტო ხარჯი	4	10,595	7,892	6,060
გაუფასურების ზარალის შემობრუნება/(გაუფასურების ზარალი)	9	(380)	(861)	1,324
საკურსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა		(808)	(1,189)	(1,308)
სხვა არაფულადი მუხლების მოძრაობა		80	-	-
		(6,855)	(5,243)	(4,252)
<i>ცვლილება საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში:</i>				
საქართველოს ეროვნულ ბანკში სავალდებულო რეზერვების შემცირება/(ზრდა)		16,383	(16,203)	(18,334)
ბანკების მიმართ მოთხოვნების ზრდა		(434)	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხების შემცირება/(ზრდა)		16,624	(17,863)	(55,611)
(ზრდა)/კლება სხვა აქტივებში		(1,326)	(1,891)	525
ბანკებიდან მიღებული ანაზრებისა და ნაშთების ზრდა		(114,054)	30,061	63,527
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშების და ანაზრების (შემცირება)/ზრდა		8,135	5,368	14,093
სხვა ვალდებულებების ზრდა/(შემცირება)		2,192	923	(443)
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული ფულადი ნაკადები პროცენტისა და სავალუტო კურსის გათვალისწინებამდე		(79,335)	(4,848)	(495)
მიღებული პროცენტი		17,438	14,541	11,837
გადახდილი პროცენტი		(6,796)	(7,925)	(4,762)
წმინდა შემოსავალი საკურსო სხვაობებიდან		719	957	998
გადახდილი მოგების გადასახადი		(594)	(126)	-
საოპერაციო საქმიანობაში (გამოყენებული) / მიღებული ფულადი ნაკადები		(68,568)	2,599	7,578
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან				
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა		(22,915)	(1,018)	-
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შესყიდვა	11	(46)	(288)	(1,443)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული ფულადი ნაკადები		(22,961)	(1,306)	(1,443)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები				
მიღებული სხვა ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული ვალი		68,155	-	-
შემოსავალი საწესდებო კაპიტალის გაზრდიდან		-	-	17,620
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები		68,155	-	17,620
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა (შემცირება)/ზრდა		(23,374)	1,293	23,755
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		855	3,916	1,100
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	8	44,098	38,889	14,034
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	8	21,579	44,098	38,889

ფულადი ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის, ან მისი ნაწილია.

კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

000'ლარი	სავალდებულო რეზერვი	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება / (აკუმულირებული ზარალი)	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2015 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	13,013	–	(807)	12,206
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი	–	–	1,671	1,671
პირდაპირ კაპიტალში ასახული გარიგებები მფლობელთან				
სავალდებულო რეზერვის გადატანა საწესდებო კაპიტალში	(13,013)	13,013	–	–
აკუმულირებული ზარალის გადატანა საწესდებო კაპიტალში	–	(807)	807	–
აკუმულირებული შემოსულობის გადატანა საწესდებო კაპიტალში	–	174	(174)	–
ფულადი შენატანი საწესდებო კაპიტალში	–	17,620	–	17,620
სულ გარიგებები მფლობელთან	(13,013)	30,000	633	17,620
ნაშთი 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	30,000	1,497	31,497
ნაშთი 2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	30,000	1,497	31,497
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი	–	–	3,787	3,787
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	30,000	5,284	35,284
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–	30,000	5,284	35,284
წლის მოგება	–	–	1,524	1,524
წლის სხვა სრული შემოსავალი	–	–	55	55
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	–	1,579	1,579
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	30,000	6,863	36,863

1. ზოგადი მიმოხილვა

(ა) სამართლებრივი ფორმა და საქმიანობა

სს „თურქეთის იშ ბანკის“ ბათუმის ფილიალმა (შემდგომში „ფილიალი“) საქმიანობა დაიწყო 2012 წლის 13 ივლისს, როგორც თურქეთში 1924 წელს დაფუძნებული უცხოური ბანკის, „Türkiye İş Bankası Anonim Şirketi-ის“ (შემდგომში „მშობელი ბანკი“ ან „მფლობელი“) ფილიალმა. 2015 წლის 1 აგვისტოს მოხდა ფილიალის რეორგანიზაცია ბანკად – სს „იშბანკი საქართველო“ (შემდგომში „ბანკი“).

ბანკის ძირითადი საქმიანობაა ანაზრების გახსნა და მომხმარებელთა ანგარიშების მართვა, კრედიტების გაცემა, ფულადი და საანგარიშსწორებო ოპერაციები და ვალუტის ყიდვა-გაყიდვის ოპერაციები. ბანკს აქვს საბანკო საქმიანობის ზოგადი ლიცენზია და მისი საქმიანობა რეგულირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ.

ბანკის იურიდიული მისამართია დ. აღმაშენებლის გამზირი 140/ზ, თბილისი, საქართველო. ბანკი წარმოდგენილია ორი ფილიალით თბილისსა და ბათუმში და ორი სერვისცენტრით ბათუმში.

ბანკი დაფინანსების დიდ ნაწილს (40% 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 45% 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და 51% 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით) მშობელი ბანკისგან იღებს. ამის გამო ბანკი ეკონომიკურად დამოკიდებულია მშობელ ბანკზე. ამასთან, ბანკის საქმიანობა მჭიდროდ არის დაკავშირებული მშობელი ბანკის მოთხოვნებთან.

ბანკის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა იშბანკის წევრების დამატებითი საპენსიო უზრუნველყოფის ფონდი. დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებები წარმოდგენილია 22-ე შენიშვნაში.

(ბ) ბიზნესგარემო

ბიზნესგარემო საქართველოში

ბანკი საქმიანობას ეწევა საქართველოს ტერიტორიაზე. შესაბამისად, ბანკზე გავლენას ახდენს საქართველოს ეკონომიკური და ფინანსური ბაზრები, რომლებსაც აქვთ განვითარებადი ბაზრის მახასიათებლები. იურიდიული, საგადასახადო და ნორმატიული ბაზა თანდათან ვითარდება, მაგრამ ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებებს, რაც, სხვა იურიდიული და ფინანსური ხასიათის დაბრკოლებებთან ერთად, კიდევ უფრო ზრდის გამოწვევებს იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ. ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნესგარემოს გავლენის შეფასებას ბანკის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალში ბიზნესგარემო შესაძლოა ხელმძღვანელობის შეფასებისგან განსხვავდებოდეს.

2. მომზადების საფუძველი

(ა) შესაბამისობის დეკლარაცია

თანდართული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად. მიმდინარე პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ყველა თანხისთვის ბანკი წარმოადგენს წინა ორი პერიოდის – 2016 წლისა და 2015 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების – შედარებად ინფორმაციას. ბანკის ხელმძღვანელობის აზრით, ინფორმაციის ასე წარდგენა უფრო სასარგებლო და ინფორმაციულია ბანკის დაინტერესებული მხარეებისთვის.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მშობელი ბანკის მიერ ჯერ არ დამტკიცებულა ბანკის აქციონერთა საერთო კრებაზე. აქციონერებს უფლება აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანონ გამოშვების შემდეგ.

(ბ) შეფასების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულებით აღრიცხვის წესით, გარდა იმ გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისა, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით.

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

(გ) სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტა ქართული ლარია (ლარი), რომელიც ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. ლარში წარმოდგენილი ყოველგვარი ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია ათასამდე, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

(დ) შეფასებები და დაშვებები

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ის შესაბამისად მომზადება ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს მოსაზრებებს, შეფასებებსა და დაშვების გაკეთებას, რომლებიც გავლენას ახდენს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებაზე და აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების გაცხადებული თანხებზე. ფაქტობრივი შედეგები შესაძლოა განსხვავდებოდეს ამგვარი შეფასებებისგან.

შეფასებები და თანმდევი დაშვებები მუდმივად გადაიხედება. გადახედილი სააღრიცხვო შეფასებების აღიარება ხდება იმ პერიოდში, რომელშიც მოხდა შეფასებების გადახედვა და ყველა იმ მომავალ პერიოდში, რომლებზეც ამან გავლენა მოახდინა.

ინფორმაცია შეფასების უზუსტობის მნიშვნელოვანი ასპექტებისა და სააღრიცხვო პოლიტიკის დანერგვისას გამოყენებული კრიტიკული განსჯის შესახებ აღწერილია 10 (ბ) განმარტებით შენიშვნაში – ძირითადი დაშვებები და განსჯა სესხის გაუფასურების შეფასებისას.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

ქვემოთ მოცემული სააღრიცხვო პოლიტიკა წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდზე ვრცელდება.

ბანკმა პირველად გამოიყენა სტანდარტში შესული გარკვეული ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2017 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული. ქვემოთ დაწვრილებით განვიხილავთ ცვლილებების ხასიათსა და გავლენას:

ცვლილებები ბასს 7-ში „ფულადი ნაკადების ანგარიშგება: ინფორმაციის გახსნის ინიციატივა“

ცვლილებების თანახმად, საწარმოებს ევალებათ ინფორმაციის წარმოდგენა საფინანსო საქმიანობის შედეგად ვალდებულებებში მომხდარი ცვლილებების შესახებ, როგორც ფულადი ნაკადებით განპირობებული ცვლილებების, ისე არაფულადი ცვლილებების (როგორცაა საკურსო სხვაობიდან მიღებული შემოსულობა ან ზარალი) ჩათვლით. ბანკმა მე-14 შენიშვნაში წარმოადგინა როგორც მიმდინარე პერიოდის ინფორმაცია.

ბანკმა ასევე მიიღო ცვლილებები ბასს (IAS) 12-ში „მოგების გადასახადი“ და ფასს (IFRS) 12-ში „განმარტებითი შენიშვნები სხვა საწარმოებში მონაწილეობის შესახებ“, რომლებსაც გავლენა არ მოუხდენია ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

(ა) უცხოური ვალუტა

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების გადაანგარიშება ბანკის შესაბამის სამუშაო ვალუტაში ხდება ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსებით. საანგარიშგებო თარიღით უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების თავიდან გადაანგარიშება ლარში ხდება სამუშაო ვალუტის ამავე თარიღისთვის არსებული გაცვლითი კურსით. ფულად მუხლებზე საკურსო შემოსულობა ან ზარალი არის სხვაობა პერიოდის დასაწყისში სამუშაო ვალუტაში ამორტიზებულ ღირებულებას, რომელიც კორექტირებულია ეფექტური პროცენტით და შენატანებით პერიოდის განმავლობაში, და უცხოურ ვალუტაში ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელშიც კონვერტაცია ხდება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტებში გამოხატული სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული არაფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების თავიდან გადაანგარიშება სამუშაო ვალუტაში ხდება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის თარიღით არსებული გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული და პირვანდელი ღირებულებით ასახული არაფულადი მუხლები გადაყვანილია ოპერაციის დღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსების შესაბამისად. გადაფასების შედეგად წარმოშობილი სავალუტო სხვაობების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ბ) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და სავალდებულო რეზერვი სებ-ში

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ბანკნოტებსა და მონეტებს სალაროში, სებ-სა და სხვა ბანკებში განთავსებულ შეუზღუდავი წვდომის ნაშთებს („ნოსტრო“ ანგარიშებს) და მაღალლიკვიდურ ფინანსურ აქტივებს სამ თვეზე ნაკლები თავდაპირველი ვადით, რომლებსაც აქვს სამართლიანი ღირებულების შეცვლის უმნიშვნელო რისკი და გამოიყენება ანკის მიერ მოკლევადიანი ვალდებულებების სამართავად.

რეზიდენტ ფინანსურ დაწესებულებებს მოეთხოვებათ სებ-ში საპროცენტო სარგებლის მქონე სავალდებულო რეზერვის შენარჩუნება, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია ფინანსური დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტების გამოყენება კომპანიის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად არ არის ხელმისაწვდომი და შესაბამისად, არ აისახება, როგორც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემადგენელი ნაწილი.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები

(i) კლასიფიკაცია

სესხები და მისაღები ანგარიშები არის არაწარმოებული ფინანსური აქტივები, ფიქსირებული ან ცვალებადი გადახდებით, რომლებიც არ არის კოტირებული აქტიურ ბაზარზე, გარდა იმ გამონაკლისებისა, რომლებსაც ბანკი:

- ▶ უპირებს დაუყოვნებლივ ან უახლოეს მომავალში გაყიდვას;
- ▶ თავდაპირველი აღიარებისას აღიარებს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- ▶ თავდაპირველი აღიარებისას აღიარებს გასაყიდად გამიზნულად; ან
- ▶ რომლებზეც ბანკმა შეიძლება მთლიანად ვერ ამოიღოს თავდაპირველი ინვესტიცია, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც კრედიტი გაუარესებულია.

(ii) აღიარება

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების აღიარება ხდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, როდესაც ბანკი ხდება ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობების მხარე. ფინანსური აქტივების შემენა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღირიცხება ანგარიშსწორების თარიღისთვის.

(iii) შეფასება

ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხდება მისი სამართლიანი ღირებულებით და, ისეთი აქტივისა თუ ვალდებულების შემთხვევაში, რომელიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ამას ემატება გარიგების დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ არის მიკუთვნებადი ფინანსური აქტივის შესყიდვის ან ფინანსური ვალდებულების აღებისთვის.

თავდაპირველი აღიარების შემდეგ სესხებისა და მისაღები ანგარიშების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. გასაყიდად გამიზნული ფინანსური აქტივები სამართლიანი ღირებულებით არის შეფასებული.

ყველა ფინანსური ვალდებულება ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

(iv) ამორტიზებული ღირებულება

ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულება არის თანხა, რომლითაც ფინანსური აქტივი ან ვალდებულება ფასდება თავდაპირველი აღიარებისას, გამოკლებული ძირითადი თანხის შენატანები, დამატებული ან გამოკლებული აღიარებულ თავდაპირველ თანხასა და ვადის ბოლოს არსებულ თანხას შორის ნებისმიერი სხვაობის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით დაგროვილი ამორტიზაცია, გამოკლებული გაუფასურებით გამოწვეული ნებისმიერი შემცირება. პრემია და დისკონტი, თავდაპირველი გარიგების დანახარჯების ჩათვლით, აისახება შესაბამისი ინსტრუმენტის საბალანსო ღირებულებაში და ამორტიზდება ინსტრუმენტის ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით.

(v) სამართლიანი ღირებულების შეფასების პრინციპები

სამართლიანი ღირებულება არის ფასი, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის მთავარ, ან მისი არარსებობის შემთხვევაში, ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე, რომელზეც ბანკს აღნიშნული თარიღისთვის ხელი მიუწვდება. ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება ასახავს მისი არდაფარვის რისკს.

როდესაც ეს შესაძლებელია, ბანკი ინსტრუმენტის სამართლიან ღირებულებას აფასებს ამ ინსტრუმენტის აქტიურ ბაზარზე კოტირებული ფასებით. ბაზარი აქტიურად ითვლება იმ შემთხვევაში, თუ აქტივისა თუ ვალდებულების გარიგებები საკმარისი სიხშირითა და მოცულობით დგება, რომ ფასწარმოქმნის შესახებ ინფორმაცია მუდმივად არსებობდეს.

თუ არ არსებობს აქტიურ ბაზარზე კოტირებული ფასები, ბანკი იყენებს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს შესაბამის დაკვირვებად მონაცემებს და მინიმალურად იყენებს არადაკვირვებად მონაცემებს. შერჩეული შეფასების მეთოდი ითვალისწინებს ყველა იმ ფაქტორს, რომლებსაც ბაზრის მონაწილეები გაითვალისწინებდნენ ამავე გარემოებებში.

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი, ანუ გაცემული ან მიღებული ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულება. თუ ბანკი განსაზღვრავს, რომ სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას განსხვავდება გარიგების ფასისგან და ვერ მტკიცდება ვერც ანალოგიური აქტივის ან ვალდებულების აქტიურ ბაზარზე კოტირებული ფასით და ვერც შეფასების მეთოდით, რომელიც მხოლოდ ბაზრებიდან აღებულ დაკვირვებად მონაცემებს იყენებს, ფინანსური ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარება ხდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც კორექტირდება თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის სხვაობით. შემდეგ ამ სხვაობის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში სათანადო საფუძველზე, ინსტრუმენტის მთლიან ვადაზე, მანამ, სანამ შეფასება სრულად არ დასაბუთდება დაკვირვებადი საბაზრო მონაცემებით ან არ დაიხურება გარიგება.

(vi) შემდგომი შეფასებიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შემთხვევაში, შემოსულობის ან ზარალის აღიარება მოგებაში ან ზარალში ხდება მაშინ, როდესაც ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების აღიარება წყდება ან ფინანსური აქტივი ან ვალდებულება უფასურდება, და ამორტიზაციის პროცესის მეშვეობით. გასაყიდად გამიზნული ფინანსური აქტივების შეფასება ხდება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო მოგებისა და ზარალის აღიარება ხდება სხვა სრულ შემოსავალში ინვესტიციის აღიარების შეწყვეტის ან გაუფასურების დრომდე, როდესაც კუმულაციური მოგება-ზარალი, რომელიც მანამდე სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში იყო ასახული, რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში. თუმცა, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოანგარიშებული საპროცენტო შემოსავლების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

(vii) აღიარების შეწყვეტა

ბანკი მაშინ წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც იწურება ხელშეკრულებით გათვალისწინებული უფლებები ფინანსური აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღებაზე, ან როდესაც იგი გადასცემს ფინანსურ აქტივს ისეთ გარიგებაში, რომლის პირობებითაც ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი გადაიცემა ან რომელშიც ბანკი არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს და არ ინარჩუნებს კონტროლს ფინანსურ აქტივზე. ბანკი ფინანსური ვალდებულების აღიარებას წყვეტს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების, გაუქმების ან ამოწურვის შემთხვევაში.

ბანკი ჩამოწერს აქტივებს, რომლებსაც მიიჩნევს უიმედოდ.

(viii) ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ურთიერთგაქვითება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის იურიდიული უფლება და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგაქვითვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ კომპანიის და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

(დ) ძირითადი საშუალებები

(i) საკუთარი აქტივები

ძირითადი საშუალებების ერთეულები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი.

თუ ძირითადი საშუალებების ერთეული შეიცავს ძირითად კომპონენტებს, რომლებსაც სხვადასხვა სასარგებლო გამოყენების ვადა აქვთ, ისინი აღირიცხება ძირითადი საშუალებების ცალკე ერთეულებად.

(ii) ცვეთა

ცვეთა მოგებასა და ზარალს ერიცხება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით ცალკეული აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე. ცვეთის დარიცხვა იწყება აქტივის შემენის თარიღიდან, ან, საკუთარი ძალებით აგებული აქტივების შემთხვევაში, აქტივის დასრულებისა და ექსპლუატაციისთვის მზადყოფნის მომენტიდან. სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაა:

საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	5 წლამდე
კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა	5 წლამდე
ავეჯი და მოწყობილობები	5 წლამდე
სატრანსპორტო საშუალებები	5 წლამდე

საიჯარო ქონების გაუმჯობესების ცვეთა ხდება იჯარის ვადასა და მისი სასარგებლო გამოყენების ვადას შორის უმცირეს ვადაზე.

ცვეთის დარიცხვის მეთოდები, სასარგებლო გამოყენების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები გადაისინჯება ყოველი საანგარიშგებო თარიღით და, საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისად კორექტირდება.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ე) არამატერიალური აქტივები

შემენილი არამატერიალური აქტივები აღრიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება აკუმულირებული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი.

შემენილი კომპიუტერული პროგრამული უზრუნველყოფის ლიცენზიების კაპიტალიზება ხდება იმ ხარჯების საფუძველზე, რომლებიც გაწეულია კონკრეტული პროგრამული უზრუნველყოფის შესაძენად და სამუშაო პირობებში მოსაყვანად.

ამორტიზაცია მოგებასა და ზარალს ერიცხება წრფივი მეთოდით არამატერიალური აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე. სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადები ექვსიდან შვიდ წლამდე მერყეობს.

(ვ) გაუფასურება

თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის, ბანკი აფასებს ფინანსური აქტივის ან ფინანსური აქტივების ჯგუფის გაუფასურების რაიმე ობიექტური ნიშნის არსებობას. მსგავსი ნიშნის არსებობის შემთხვევაში, ბანკი განსაზღვრავს გაუფასურების ზარალს ოდენობას.

ფინანსური აქტივი ან ფინანსური აქტივების ჯგუფი გაუფასურებულად განიხილება და გაუფასურების ზარალი დგება მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ არსებობს გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება ერთი ან მეტი მოვლენის შედეგად, რომელსაც ადგილი ჰქონდა ფინანსური აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ („ზარალის დადგომის შემთხვევა“) და ზარალის დადგომის ეს შემთხვევა (ან შემთხვევები) გავლენას ახდენს ფინანსური აქტივიდან ან ფინანსური აქტივების ჯგუფიდან მომავალში მოსალოდნელ ფულად ნაკადებზე, რომელთა სარწმუნოდ განსაზღვრაც შესაძლებელია.

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება შეიძლება იყოს მსესხებლის მხრიდან ვალდებულების შეუსრულებლობა ან ვადაგადაცილება, სესხის პირობების დარღვევა, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური აქტივების რესტრუქტურირება, რასაც ბანკი სხვა შემთხვევაში არ განიხილავდა, მსესხებლის ან ემიტენტის გაკოტრების ნიშნები, ფასიანი ქაღალდის აქტიური ბაზრის გაქრობა, უზრუნველყოფის საგნის ღირებულების გაუარესება, ან აქტივების ჯგუფთან დაკავშირებული სხვა დაკვირვებადი მონაცემები, როგორცაა უარყოფითი ცვლილებები მსესხებლის კრედიტუნარიანობის სტატუსში, ან ეკონომიკური პირობების გაუარესება, რომლებიც გავლენას ახდენს ვალდებულებების შეუსრულებლობაზე.

(ი) ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები ძირითადად სესხებისა და სხვა მისაღები ანგარიშებისგან შედგება (სესხები და მისაღები ანგარიშები). ბანკი რეგულარულად ამოწმებს სესხებსა და მისაღებ ანგარიშებს, რომ შეაფასოს მათი გაუფასურება.

ბანკი ჯერ ინდივიდუალურად აფასებს არსებობს თუ არა ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე სესხებისა და მისაღები ანგარიშების გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება, ხოლო ინდივიდუალური მნიშვნელობის არმქონე სესხებისა და მისაღები ანგარიშების გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულების არსებობას ინდივიდუალურად ან კოლექტიურად აფასებს. თუ ბანკი დაადგენს, რომ ინდივიდუალურად შეფასებული სესხის ან მისაღები ანგარიშის (განურჩევლად იმისა, მნიშვნელოვანია ის თუ არა) გაუფასურების ობიექტური საფუძველი არ არსებობს, სესხს ან მისაღებ ანგარიშს ჩართავს ანალოგიური საკრედიტო რისკების მქონე სესხებისა და მისაღები ანგარიშების ჯგუფში და მათ გაუფასურებას კოლექტიურად შეაფასებს. სესხები და მისაღები ანგარიშები, რომელთა გაუფასურება ფასდება ინდივიდუალურად და რომელთათვისაც ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება, არ შედის გაუფასურებასთან მიმართებაში აქტივების ერთობლივად შეფასების პროცესში.

თუ არსებობს იმის ობიექტური მტკიცებულება, რომ სესხზე ან მისაღებ ანგარიშზე გაუფასურების ზარალი დაფიქსირდა, ზარალის ოდენობა განისაზღვრება სხვაობით სესხის ან მისაღები ანგარიშის საბალანსო ღირებულებასა და სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების (მათ შორის გარანტიებიდან ამოსაღები თანხების და სესხის ან მისაღები ანგარიშის თავდაპირველი ექვეტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული უზრუნველყოფის) დღევანდელ ღირებულებას შორის. მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების შეფასების საფუძველს წარმოადგენს არსებული ეკონომიკური პირობების ამსახველი დაკვირვებადი მონაცემების საფუძველზე დაკორექტირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები და წარსულში ზარალის გამოცდილება.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ვ) გაუფასურება (გაგრძელება)

ზოგჯერ სესხის ან მისაღები ანგარიშის გაუფასურების ზარალის ოდენობის შესაფასებლად საჭირო დაკვირვებადი მონაცემები შეიძლება სრულად აღარ შეესაბამებოდეს არსებულ ვითარებას. ეს მაშინ ხდება, როდესაც მსესხებელი განიცდის ფინანსურ სირთულეებს და მსგავსი მსესხებლების შესახებ ისტორიული მონაცემები თითქმის არ მოიპოვება. ასეთ შემთხვევებში გაუფასურების ზარალის ოდენობის შესაფასებლად ბანკი ეყრდნობა საკუთარ გამოცდილებასა და განსჯას.

სესხები და მისაღები ანგარიშების გაუფასურების ყველა ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში და შემობრუნდება მხოლოდ მაშინ, თუ აღდგენითი ღირებულების შემდგომი ზრდა შეიძლება ობიექტურად დაუკავშირდეს გაუფასურების ზარალის აღიარების შემდეგ მომხდარ მოვლენას.

თუ სესხი უიმედოა, იგი ჩამოიწერება სესხის გაუფასურების შესაბამისი რეზერვიდან. ბანკის სესხის დაუფარავ თანხას (და მასთან დაკავშირებულ შესაძლო დანაკარგების ნებისმიერ რეზერვს) ჩამოწერს, როდესაც ხელმძღვანელობა განსაზღვრავს, რომ სესხი უიმედოა და სესხის ამოღებისთვის ყველა საჭირო ზომა მიღებულია.

(ii) გასაყიდად გამიზნული ფინანსური აქტივები

გასაყიდად გამიზნული ფინანსური ინვესტიციების შემთხვევაში, ბანკი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის აფასებს, არსებობს თუ არა ინვესტიციის თუ ინვესტიციათა ჯგუფის გაუფასურების ობიექტური საფუძველი.

გასაყიდად გამიზნული კაპიტალის ინვესტიციების შემთხვევაში, ობიექტური საფუძველი ნიშნავს ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულების მნიშვნელოვან ან გრძელვადიან შემცირებას მის თვითღირებულებაზე ნაკლებ ოდენობამდე. თუ არსებობს გაუფასურების ნიშანი, კუმულაციური ზარალი (რომელიც შეფასებულია როგორც სხვაობა შესყიდვის ღირებულებასა და მოგებაში ან ზარალში აღიარებული ინვესტიციის გაუფასურების ზარალით შემცირებულ მიმდინარე სამართლიან ღირებულებას შორის), სხვა სრული შემოსავლის მუხლიდან რეკლასიფიცირებულია მოგებაში ან ზარალში.

გასაყიდად გამიზნული სავალო ინსტრუმენტების გაუფასურების შეფასება ხდება იმავე კრიტერიუმებით, როგორც – ამორტიზებული ღირებულების მქონე ფინანსური აქტივების შეფასება. სამომავლო საპროცენტო შემოსავალი ეფუძნება შემცირებულ საბალანსო ღირებულებას და ირიცხება საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც გამოიყენება გაუფასურების ზარალის შეფასების მიზნით სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირებისათვის. საპროცენტო შემოსავალი აისახება მოგებაში ან ზარალში. თუ მომდევნო წელს სასესხო ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება გაიზარდება და ზრდა ობიექტურად შეიძლება დაუკავშირდეს გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის მოგებაში ან ზარალში აღიარების შემდგომ მოვლენას, გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის შებრუნება ხდება მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

(iii) არაფინანსური აქტივები

არაფინანსური აქტივები, გადავადებული გადასახადების გარდა, ფასდება ყოველი საანგარიშგებო თარიღით, რათა გამოვლინდეს გაუფასურების ნიშნები. არაფინანსური აქტივების აღდგენითი ღირებულება არის გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. გამოყენების ღირებულების შესაფასებლად სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დაბეგრამდელი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. თუ აქტივი არ წარმოქმნის სხვა აქტივებისგან ძირითადად დამოუკიდებელ ფულად ნაკადებს, მაშინ აღდგენითი ღირებულება განისაზღვრება ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის, რომელსაც ეს აქტივი მიეკუთვნება. გაუფასურების ზარალის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც აქტივის, ან მისი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის, საბალანსო ღირებულება აღემატება მის აღდგენით ღირებულებას.

არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ყველა ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში და შემობრუნდება მხოლოდ მაშინ, თუ მოხდა ცვლილება აღდგენითი ღირებულების განმსაზღვრელ შეფასებებში. გაუფასურების ზარალის შემობრუნება ხდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება საბალანსო ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრებოდა ცვლისა და ამორტიზაციის გამოკლებით, გაუფასურების ზარალი რომ არ აღიარებულყოფ.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ზ) საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, ბანკი იღებს საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებს, რაც მოიცავს ამოუღებელ სასესხო ვალდებულებებსა და გარანტიებს.

ფინანსური გარანტია არის ისეთი კონტრაქტი, რომელიც ბანკს ავალდებულებს გარკვეული შენატანების განხორციელებას, რომ აუნაზღაუროს გარანტიის მფლობელს ზარალი, რომელიც მან განიცადა კონკრეტული დებიტორის მიერ სავალო ინსტრუმენტის პირობების თანახმად გადახდის დაგვიანების გამო.

ფინანსური გარანტიის ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით, მასთან დაკავშირებული გარიგების დანახარჯების გამოკლებით, და შემდეგ ფასდება დაგროვილი ამორტიზაციით შემცირებულ თავდაპირველად აღიარებულ თანხასა და გარანტიასთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვის თანხას შორის უდიდესით. ფინანსურ გარანტიასთან დაკავშირებული ზარალის და სხვა საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რეზერვის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ზარალი ჩაითვლება მოსალოდნელად და მისი სარწმუნოდ განსაზღვრა შესაძლებელია.

ფინანსურ გარანტიასთან დაკავშირებული ვალდებულებები და სხვა საკრედიტო ვალდებულებების რეზერვი აისახება სხვა ვალდებულებებში.

(თ) საწესდებო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია, როგორც კაპიტალი. ჩვეულებრივი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ზღვრული ხარჯების აღიარება ხდება კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით, საგადასახადო ეფექტის გათვალისწინებით.

ბანკის მიერ დივიდენდების გამოცხადება და გადახდა ექვემდებარება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ წესებსა და ნორმატიულ აქტებს.

ჩვეულებრივ აქციებთან დაკავშირებული დივიდენდები აისახება გაუნაწილებელი მოგების მიკუთვნებით იმ პერიოდისთვის, რომელშიც ეს დივიდენდები გამოცხადდა.

(ი) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადს. მოგების გადასახადის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ის უკავშირდება პირდაპირ კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ მუხლებს.

მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადის ხარჯი არის წლის დასაბეგრ მოგებაზე გადასახდელი მოსალოდნელი საგადასახადო დავალიანება საანგარიშგებო თარიღისთვის ძალაში შესული ან ფაქტობრივად ძალაში შესული საგადასახადო განაკვეთებისა, და წინა წლებთან მიმართებით საგადასახადო დავალიანების ნებისმიერი კორექტირების მიხედვით. მიმდინარე საგადასახადო დავალიანება ასევე მოიცავს დივიდენდებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებებს.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (ე.წ. მოგების გადასახადის ესტონური მოდელი), რომელიც ძირითადად დაბეგრის მომენტი დასაბეგრი მოგების მიღებიდან გადააქვს მოგების განაწილებაზე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წელს, მოქმედებს 2017 წლის 1 იანვრიდან დაწყებულ საგადასახადო პერიოდებზე და ეხება ყველა საწარმოს, გარდა ფინანსური დაწესებულებებისა (მაგალითად, ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი უნდა ამოქმედდეს 2019 წლის 1 იანვრიდან.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ი) მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადიდან გათავისუფლებას, უბრალოდ მოგების გადასახადით დაბეგვრამ გადაინაცვლა მოგების მიღების მომენტიდან მისი განაწილების მომენტზე, ანუ ძირითადი საგადასახადო ობიექტი გახდა განაწილებული მოგება. მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ მფლობელებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, რომელიც დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განაწილებულ მოგებას განმარტავს, როგორც მფლობელებისთვის დივიდენდის სახით განაწილებულ მოგებას.

გადასახადის ჩათვლა შესაძლებელია 2008-2016 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე გადახდილი მიმდინარე გადასახადისთვის, თუ ეს მოგება განაწილდება 2019 და მომდევნო წლებში.

დივიდენდების გადახდით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც ხარჯი იმ პერიოდში, როდესაც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად იმისა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა.

განაწილებულ მოგებად ითვლება სხვა ტიპის ოპერაციებიც, მაგალითად დაკავშირებულ მხარეებთან საერთაშორისო გარიგება საბაზრო ფასისგან განსხვავებული ფასით და/ან გადასახადისაგან გათავისუფლებულ პირთან განხორციელებული ოპერაცია ასევე ითვლება განაწილებულ მოგებად მოგების გადასახადის დეკლარაციის მიზნებისთვის. ამასთან საგადასახადო ობიექტი მოიცავს გაწეულ ხარჯს ან სხვა გადახდას, რომელიც ეკონომიკურ საქმიანობასთან დაკავშირებული არ არის, უსასყიდლოდ საქონლის მიწოდება/მომსახურების გაწევა და ზღვრულ ოდენობაზე მეტი ოდენობით გაწეული წარმომადგენლობითი ხარჯი. ამგვარი გარიგებების დაბეგვრა აღირიცხება საოპერაციო გადასახადების ანალოგიურად და აისახება, როგორც გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა მოგება-ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებების სხვა ზოგად ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

გადავადებული გადასახადი

გადავადებული გადასახადი ეხება დროებითი სხვაობებს აქტივებისა და ვალდებულებების ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის საბალანსო ღირებულებებსა და დასაბეგრ ოდენობებს შორის. გადავადებული გადასახადის ოდენობა ეფუძნება აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულების რეალიზაციას ან დაფარვას 2019 წლის პირველ იანვრამდე, საანგარიშგებო თარიღისთვის ძალაში შესული, ან ფაქტობრივად ძალაში შესული საგადასახადო განაკვეთების გამოყენებით.

გადავადებული საგადასახადო აქტივის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელია სამომავლო დასაბეგრი მოგების მიღება 2019 წლის 1 იანვრამდე, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი სხვაობების, გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალის და კრედიტის გამოქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები გადაფასდება ყოველი ანგარიშგების თარიღისთვის და შემცირდება, თუ მოსალოდნელი აღარ არის შესაბამისი საგადასახადო სარგებლის გამოყენება.

ახალი საგადასახადო სისტემის ზემოთ აღწერილი ხასიათიდან გამომდინარე, საქართველოში დარეგისტრირებულ ფინანსურ დაწესებულებებს არ ექნებათ სხვაობები აქტივების საგადასახადო ბაზებსა და მათ საბალანსო ღირებულებებს შორის 2019 წლის 1 იანვრიდან. შესაბამისად, ამ თარიღიდან არ წარმოქმნება მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები.

(კ) შემოსავლის და ხარჯის აღიარება

საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

სესხის გაცემის საკომისიო, სესხის მომსახურების ღირებულება და სხვა საკომისიოები, რომლებიც ითვლება სესხის საერთო მომგებიანობის განუყოფელ ნაწილად, შესაბამის გარიგების დანახარჯებთან ერთად, გადავადდება და ამორტიზდება საპროცენტო შემოსავლამდე ფინანსური ინსტრუმენტის სავარაუდო ვადაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(კ) შემოსავლის და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

ყველა დანარჩენი გასამრჯელოს, საკომისიოს და სხვა შემოსავლის და ხარჯის მუხლების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში, როდესაც გაიწევა შესაბამისი მომსახურება.

საოპერაციო იჯარაზე გადახდების აღიარება მოგებაში ან ზარალში ხდება წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადის განმავლობაში. იჯარაზე მიღებული შეღავათების აღიარება ხდება მთლიანი საიჯარო ხარჯის განუყოფელი ნაწილის სახით იჯარის ვადის განმავლობაში.

4. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	<i>2017</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2016</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2015</i> <i>000'ლარი</i>
საპროცენტო შემოსავალი			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	17,205	15,106	12,096
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და მოთხოვნები ბანკების მიმართ	1,028	1,251	671
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	617	16	-
	18,850	16,373	12,767
საპროცენტო ხარჯი			
ბანკებიდან მიღებული ანაბრები და ნაშთები	(4,475)	(5,996)	(3,437)
სხვა ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული ვალი	(3,515)	-	(186)
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაბრები	(2,605)	(1,896)	(2,437)
	(10,595)	(7,892)	(6,060)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	8,255	8,481	6,707

5. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	<i>2017</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2016</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2015</i> <i>000'ლარი</i>
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო			
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	355	389	341
სხვა ოპერაციები	365	687	397
საკომისიო გარანტიებიდან	250	258	65
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო, სულ	970	1,334	803

	<i>2017</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2016</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2015</i> <i>000'ლარი</i>
საკომისიო ხარჯი			
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	231	259	248
სხვა ოპერაციები	647	782	429
სულ გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯი	878	1,041	677
მიღებული წმინდა გასამრჯელო და საკომისიო, სულ	92	293	126

6. სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები

	<i>2017</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2016</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2015</i> <i>000'ლარი</i>
საოპერაციო იჯარა	1,058	1,003	814
ცვთა და ამორტიზაცია (მე-11 შენიშვნა)	793	836	563
სხვა აქტივების ჩამოწერა	349	-	-
პროფესიული მომსახურება	197	384	350
ანაზრის დაზღვევის ხარჯი	100	-	-
წარმომადგენლობითი ხარჯები	94	34	48
საკომუნიკაციო და საინფორმაციო მომსახურება	65	58	115
მგზავრობის ხარჯი	53	17	58
კომუნალური ხარჯები	47	38	32
რემონტი და ტექნიკური მომსახურება	34	5	21
სარეკლამო და მარკეტინგული მომსახურება	23	11	10
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა	21	15	40
საოფისე მარაგები	15	19	15
დაზღვევა	-	11	18
სხვა	380	326	118
	3,229	2,757	2,202

ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება ბანკის 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის შეადგენდა 87 ათას ლარს (2016 წ.: 94 ათასი ლარი, 2015 წ.: 84 ათასი ლარი) (დღგ-ის გარეშე).

7. მოგების გადასახადის ხარჯი

	<i>2017</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2016</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2015</i> <i>000'ლარი</i>
მიმდინარე წლის საგადასახადო ხარჯი	(594)	(126)	(23)
გადავადებული საგადასახადო სარგებელი/(ხარჯი) მოძრაობა გადავადებულ საგადასახადო აქტივებსა და ვალდებულებებში დროებითი სხვაობების წარმოქმნისა და შემობრუნების გამო	380	(376)	(182)
მომდევნო პერიოდზე გადატანილი საგადასახადო ზარალის ჩამოწერა	-	(163)	-
	380	(539)	(182)
სულ მოგების გადასახადის ხარჯი	(214)	(665)	(205)

2017 წელს მიმდინარე და გადავადებული გადასახადის მოქმედი განაკვეთი იყო 15% (2016 წ.: 15%, 2015 წ.: 15%).

ეფექტური საგადასახადო განაკვეთის შეჯერება 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის:

	<i>2017</i> <i>000'ლარი</i>	%	<i>2016</i> <i>000'ლარი</i>	%	<i>2015</i> <i>000'ლარი</i>	%
დასაბეგრი მოგება	1,738	100%	4,452	100%	1,876	100%
მოგების გადასახადი მოქმედი საგადასახადო განაკვეთის შემთხვევაში	(261)	(15%)	(668)	(15%)	(281)	(15%)
შემოსავალი, რომელიც დაბეგვრას არ ექვემდებარება და სხვა განსხვავებები	47	3%	3	0%	76	4%
	(214)	(12%)	(665)	(15%)	(205)	(11%)

7. მოგების გადასახადის ხარჯი (გაგრძელება)

(ა) გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები

არსებული საგადასახადო კანონმდებლობით, გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების ვადა არ იწურება.

31 დეკემბრით დასრულებული 2017, 2016 და 2015 წლების განმავლობაში დროებითი სხვაობების მოძრაობა ასე გამოიყურება:

000'ლარი	ნაშთი 1 იანვარი, 2017 წ.	ალიარებული მოგებაში ან ზარალში	ალიარებული სხვა სრულ შემოსავალში	ნაშთი 31 დეკემბერი, 2017 წ.
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	24	(24)	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(603)	468	-	(135)
გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	(36)	(10)	(46)
სხვა ვალდებულებები	-	(28)	-	(28)
წმინდა საგადასახადო (ვალდებულებები)/აქტივები	(579)	380	(10)	(209)

000'ლარი	ნაშთი 1 იანვარი, 2016 წ.	ალიარებული მოგებაში ან ზარალში	ალიარებული სხვა სრულ შემოსავალში	ნაშთი 31 დეკემბერი, 2016 წ.
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	7	17	-	24
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(210)	(393)	-	(603)
საგადასახადო ზარალის მომდევნო პერიოდზე გადატანა	163	(163)	-	-
წმინდა საგადასახადო დავალიანება	(40)	(539)	-	(579)

000'ლარი	ნაშთი 1 იანვარი, 2015 წ.	ალიარებული მოგებაში ან ზარალში	ალიარებული სხვა სრულ შემოსავალში	ნაშთი 31 დეკემბერი, 2015 წ.
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	(21)	28	-	7
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	(210)	-	(210)
საგადასახადო ზარალის მომდევნო პერიოდზე გადატანა	163	-	-	163
წმინდა საგადასახადო აქტივები/ (ვალდებულებები)	142	(182)	-	(40)

8. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	4,249	3,865	2,646
ფულადი სახსრების ეკვივალენტები			
„ნოსტრო“ ანგარიშები სებ-ში	530	423	528
„ნოსტრო“ ანგარიშები BB- რეიტინგის მქონე სხვა ბანკებში	12,707	3,198	17,710
ვადიანი ანაზრები სხვა ბანკებში:			
- BB- რეიტინგის მქონე	2,593	33,964	13,503
- რეიტინგის არმქონე	1,500	2,648	4,502
სულ ფულადი სახსრების ეკვივალენტები	17,330	40,233	36,243
სულ ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები	21,579	44,098	38,889

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები არც გაუფასურებულია და არც ვადაგადაცილებული.

2017 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკს აქვს ერთი ბანკი (2016 წ.: ორი ბანკი, 2015 წ.: სამი ბანკი), რომლის ნაშთებიც აღემატება კაპიტალის 10%-ს. ამ ნაშთების მთლიანი ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის არის 14,862 ათასი ლარი (2016 წ.: 34,799 ათასი ლარი; 2015 წ.: 34,557 ათასი ლარი).

ზემოაღნიშნული რეიტინგები ეკუთვნის სარეიტინგო სააგენტო „Fitch Ratings-ს“.

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები			
კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	142,636	162,872	140,507
მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები	8,223	10,828	2,867
სულ იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები	150,859	173,700	143,374
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები			
სამომხმარებლო სესხები	4,747	5,774	3,344
იპოთეკური სესხები	2,710	2,073	1,297
ოვერდრაფტები	199	130	22
სულ ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	7,656	7,977	4,663
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები	158,515	181,677	148,037
გაუფასურების რეზერვი	(1,511)	(1,891)	(2,752)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	157,004	179,786	145,285

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

სესხის გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კლასების მიხედვით 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ასე გამოიყურება

	<i>იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები</i>		<i>სულ 000'ლარი</i>
	<i>000'ლარი</i>	<i>ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები 000'ლარი</i>	
ნაშთი წლის დასაწყისში	1,403	488	1,891
წმინდა შემობრუნება	(362)	(18)	(380)
ნაშთი წლის ბოლოს	1,041	470	1,511

სესხის გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კლასების მიხედვით 2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ასე გამოიყურება

	<i>იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები</i>		<i>სულ 000'ლარი</i>
	<i>000'ლარი</i>	<i>ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები 000'ლარი</i>	
ნაშთი წლის დასაწყისში	2,568	184	2,752
წმინდა (შემობრუნება)/დანარიცხი	(1,165)	304	(861)
ნაშთი წლის ბოლოს	1,403	488	1,891

სესხის გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კლასების მიხედვით 2015 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ასე გამოიყურება

	<i>სესხები გაცემული იურიდიულ პირებზე</i>		<i>სულ 000'ლარი</i>
	<i>000'ლარი</i>	<i>ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები 000'ლარი</i>	
ნაშთი წლის დასაწყისში	1,395	33	1,428
წმინდა დანარიცხი	1,173	151	1,324
ნაშთი წლის ბოლოს	2,568	184	2,752

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

(ა) მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	მთლიანი სესხები 000'ლარი	გაუფასურების რეზერვი 000'ლარი	წმინდა სესხები 000'ლარი	მთლიანი სესხების გაუფასურების რეზერვი, %
იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები				
კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები				
ინდივიდუალურად შეფასებული გაუფასურებული სესხები	2,286	(37)	2,249	1.63%
ინდივიდუალურად შეფასებული არაგაუფასურებული სესხები	140,350	(848)	139,502	0.60%
სულ კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	142,636	(885)	141,751	0.62%
მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები				
ინდივიდუალურად შეფასებული გაუფასურებული სესხები	1,988	(36)	1,952	1.79%
ინდივიდუალურად შეფასებული არაგაუფასურებული სესხები	1,686	(74)	1,612	4.42%
კოლექტიურად შეფასებული არაგაუფასურებული სესხები	4,549	(46)	4,503	1.01%
სულ მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები	8,223	(156)	8,067	1.90%
სულ იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები	150,859	(1,041)	149,818	0.69%
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები				
სამომხმარებლო სესხები				
- არა ვადაგადაცილებული	4,456	(182)	4,274	4.09%
- ვადაგადაცილებული 90 დღეზე ნაკლები ხნით	51	(14)	37	29.22%
- ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	356	(233)	123	65.34%
იპოთეკური სესხები				
- არა ვადაგადაცილებული	2,590	(22)	2,568	0.84%
- ვადაგადაცილებული 90 დღეზე ნაკლები ხნით	4	-	4	0.00%
- ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	-	-	-	0.00%
ოვერდრაფტები				
- არა ვადაგადაცილებული	199	(19)	180	9.34%
სულ ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	7,656	(470)	7,186	6.14%
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, სულ	158,515	(1,511)	157,004	0.97%

კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული ინდივიდუალურად შეფასებული გაუფასურებული სესხები 2017 წელს 64,818 ათასი ლარით შემცირდა 49,137 ათასი ლარის მთლიანი ოდენობის ორი სესხის სრულად დაფარვისა და 8,656 ათასი ლარის თანხის დანარჩენ ორ მსესხებელზე რისკის შემცირების გამო, რომელთაგან ერთ-ერთი მსესხებელი 7,025 ათასი ლარის მთლიანი თანხით გადატანილი იქნა ინდივიდუალურად შეფასებულ არაგაუფასურებულ სესხებში.

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

(ა) მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხი (გაგრძელება)

კორპორატიულ კლიენტებზე და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებზე გაცემული ინდივიდუალურად შეფასებული გაუფასურებული 4,274 ათასი ლარის სესხებიდან 2,286 ათასი ლარი არ არის ვადაგადაცილებული, ხოლო 1,988 ათასი ლარი ვადაგადაცილებულია 90 დღით.

მომხმარებლებზე გაცემული 158,515 ათასი ლარის მთლიანი სესხებიდან 155,755 ათასი ლარი არ არის ვადაგადაცილებული, 69 ათასი ლარი ვადაგადაცილებულია 90 დღეზე ნაკლები ხნით, ხოლო 2,691 ათასი ლარი ვადაგადაცილებულია 90 დღეზე მეტი ხნით (კლიენტებზე გაცემული მთლიანი სესხების 1.7%).

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	<i>მთლიანი სესხები 000'ლარი</i>	<i>გაუფასურების რეზერვი 000'ლარი</i>	<i>წმინდა სესხები 000'ლარი</i>	<i>მთლიანი სესხების გაუფასურების რეზერვი, %</i>
იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები				
კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები				
ინდივიდუალურად შეფასებული გაუფასურებული სესხები	67,104	(92)	67,012	0.14%
ინდივიდუალურად შეფასებული არაგაუფასურებული სესხები	95,768	(1,046)	94,722	1.09%
სულ კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	162,872	(1,138)	161,734	0.70%
მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები				
ინდივიდუალურად შეფასებული გაუფასურებული სესხები	1,988	(40)	1,948	2.01%
ინდივიდუალურად შეფასებული არაგაუფასურებული სესხები	4,270	(73)	4,197	1.71%
კოლექტიურად შეფასებული არაგაუფასურებული სესხები	4,570	(152)	4,418	3.33%
სულ მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები	10,828	(265)	10,563	2.45%
სულ იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები	173,700	(1,403)	172,297	0.81%
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები				
სამომხმარებლო სესხები				
- არა ვადაგადაცილებული	4,814	(162)	4,652	3.37%
- ვადაგადაცილებული 90 დღეზე ნაკლები ხნით	347	(12)	335	3.46%
- ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	613	(286)	327	46.66%
იპოთეკური სესხები				
- არა ვადაგადაცილებული	2,032	(19)	2,013	0.94%
- ვადაგადაცილებული 90 დღეზე ნაკლები ხნით	41	(1)	40	2.44%
- ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	-	-	-	0.00%
ოვერდრაფტები				
- არა ვადაგადაცილებული	130	(8)	122	6.15%
სულ ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	7,977	(488)	7,489	6.12%
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, სულ	181,677	(1,891)	179,786	1.04%

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

(ა) მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხი (გაგრძელება)

გაუფასურების ნიშნების მქონე ინდივიდუალურად შეფასებული 62,224 ათასი ლარის სესხებისთვის რეზერვი არ შექმნილა, რადგან ისინი სრულად არის უზრუნველყოფილი ნაღდი ფულით და დეპოზიტებით (იხ. 10(ი) (i) შენიშვნა) და ამიტომ საკრედიტო რისკი სრულად არის აღმოფხვრილი. ამ სესხების გადაუხდელობის შემთხვევაში, შესაძლებელია ნაღდი ფულის სახით მიღებული უზრუნველყოფის დასაკუთრება. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ნაღდი ფულით და დეპოზიტებით არის უზრუნველყოფილი ბანკის მიერ ერთი პირისთვის გაცემული სესხების ლიმიტთან შესაბამისობის მიზნით, რომელიც სეზ-ის რეგულაციით არის დადგენილი. 67,104 ათასი ლარის ინდივიდუალურად შეფასებული გაუფასურებული სესხებიდან, 17,967 ათასი ლარი არ არის ვადაგადაცილებული, ხოლო 49,137 ათასი ლარი ვადაგადაცილებულია 90 დღეზე ნაკლები ხნით. მომხმარებლებზე გაცემული 181,677 ათასი ლარის მთლიანი სესხებიდან 2,744 ათასი ლარი ვადაგადაცილებულია 90 დღეზე მეტი ხნით, რაც შეადგენს მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხების 1.51%-ს.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	<i>მთლიანი სესხები 000'ლარი</i>	<i>გაუფასურების რეზერვი 000'ლარი</i>	<i>წმინდა სესხები 000'ლარი</i>	<i>მთლიანი სესხების გაუფასურების რეზერვი, %</i>
იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები				
კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები				
ინდივიდუალურად შეფასებული გაუფასურებული სესხები	57,447	–	57,447	0.00%
ინდივიდუალურად შეფასებული არაგაუფასურებული სესხები	82,913	(2,498)	80,415	3.01%
კოლექტიურად შეფასებული არაგაუფასურებული სესხები	147	(14)	133	9.52%
სულ კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	140,507	(2,512)	137,995	1.79%
მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები				
ინდივიდუალურად შეფასებული არაგაუფასურებული სესხები	709	(14)	695	1.97%
კოლექტიურად შეფასებული არაგაუფასურებული სესხები	2,158	(42)	2,116	1.95%
სულ მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები	2,867	(56)	2,811	1.95%
სულ იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები	143,374	(2,568)	140,806	1.79%
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები				
სამომხმარებლო სესხები				
- არა ვადაგადაცილებული	3,070	(131)	2,939	4.27%
- ვადაგადაცილებული 90 დღეზე ნაკლები ხნით	247	(12)	235	4.86%
- ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	27	(27)	–	100.00%
იპოთეკური სესხები				
- არა ვადაგადაცილებული	1,184	(12)	1,172	1.01%
- ვადაგადაცილებული 90 დღეზე ნაკლები ხნით	113	(1)	112	0.88%
ოვერდრაფტები				
- არა ვადაგადაცილებული	22	(1)	21	4.55%
სულ ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	4,663	(184)	4,479	3.95%
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, სულ	148,037	(2,752)	145,285	1.86%

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

(ა) მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხი (გაგრძელება)

გაუფასურების ინდივიდუალური ნიშნების მქონე 57,447 ათასი ლარის სესხებისთვის რეზერვი არ შექმნილა, რადგან ისინი სრულად არის უზრუნველყოფილი ნაღდი ფულით და დეპოზიტებით (იხ. 10(გ) (i) შენიშვნა) და ამიტომ საკრედიტო რისკი სრულად არის აღმოფხვრილი; ამ სესხების გადაუხდელობის შემთხვევაში, შესაძლებელია ნაღდი ფულის სახით მიღებული უზრუნველყოფის დასაკუთრება. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ნაღდი ფულით და დეპოზიტებით არის უზრუნველყოფილი ბანკის მიერ ერთი პირისთვის გაცემული სესხების ლიმიტთან შესაბამისობის მიზნით, რომელიც სეზ-ის რეგულაციით არის დადგენილი.

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სასესხო პორტფელში იურიდიულ და ფიზიკურ პირებზე გაცემული რესტრუქტურირებული სესხები, რომლებიც სხვა შემთხვევაში ვადაგადაცილებული ან გაუფასურებული იქნებოდა, 2,331 ათას ლარს შეადგენდა (2016 წ.: 60,380 ათასი ლარი, 2015 წ.: 48,173 ათასი ლარი).

(ბ) სესხის გაუფასურების შეფასებისას გამოყენებული ძირითადი დაშვებები და განსჯა

(i) ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე სესხები

ბანკი იყენებს მთლიანი კაპიტალის 1.5%-იან ზღვარს იმის გადასაწყვეტად, მსესხებელი ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონეა თუ არა. მნიშვნელოვანი მსესხებლებისთვის გაცემული სესხების გაუფასურება განისაზღვრება შემდეგი ნიშნების ანალიზის საფუძველზე:

- ▶ სესხი შეესაბამება უმოქმედო სესხის განმარტებას;
- ▶ სესხი რესტრუქტურირებულია;
- ▶ უზრუნველყოფის საგნის ღირებულება არსებითად არის შემცირებული;
- ▶ მსესხებლის მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები არსებითად შემცირებულია;
- ▶ მსესხებლის კრედიტუნარიანობა აშკარად გაუარესებულია.

გაუფასურების ოდენობა განისაზღვრება, როგორც სხვაობა კრედიტის საბალანსო ღირებულებასა და სამომავლო ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებას შორის, რომელიც დისკონტირებულია კრედიტის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. მომავალში მოსალოდნელ ფულად ნაკადებში შედის ნებისმიერი მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები მსესხებლის ოპერაციებიდან, დაფინანსების ნებისმიერი სხვა წყაროები და, საჭიროების შემთხვევაში, უზრუნველყოფის საგნის ლიკვიდაციიდან მოსალოდნელი შემოსავალი.

(ii) კოლექტიურად შეფასებული სესხები

კოლექტიურად შეფასებული სესხების შემთხვევაში ბანკის სესხის გაუფასურებას აფასებს შემდეგ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით:

- ▶ კრედიტის ტიპი;
- ▶ უზრუნველყოფის ტიპი;
- ▶ ვადაგადაცილებული დღეები;
- ▶ ეკონომიკური სექტორები.

ბანკი ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების მიხედვით ქმნის შემდეგ ჯგუფებს კოლექტიური შეფასებისთვის და მათთვის განსაზღვრავს გაუფასურების რეზერვის ნორმებს, საბანკო სექტორის შესახებ სეზ-ის მიერ ფინანსური დაწესებულებებისთვის მიწოდებულ ფინანსურ ინფორმაციაზე და ასევე დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების დაშვებებზე დაყრდნობით, უზრუნველყოფის საგნიდან მოსალოდნელი შემოსავლის საფუძველზე.

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

(გ) უზრუნველყოფის საგნისა და კრედიტის ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებების ანალოზი

(iii) იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები

იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები ექვემდებარება ინდივიდუალურ საკრედიტო შეფასებას და გაუფასურების ტესტირებას. იურიდიული პირის ზოგადი კრედიტუნარიანობა მისთვის გაცემული სესხის საკრედიტო ხარისხის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაჩვენებელია. თუმცა, უზრუნველყოფის საგანი დამატებით გარანტიებს ქმნის და ბანკი, როგორც წესი, იურიდიული პირებისგან მოითხოვს უზრუნველყოფის საგნის წარმოდგენას.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხების უზრუნველყოფის საგნები და საკრედიტო ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებები, გაუფასურების გამოკლებით, უზრუნველყოფის საგნის ტიპების მიხედვით:

<i>31 დეკემბერი, 2017 წ. 000'ლარი</i>	<i>მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საბალანსო ღირებულება</i>	<i>შეფასებული უზრუნველყოფის საგნის ღირებულება სესხის გაცემის თარიღისთვის</i>
იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები		
კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები		
ნაღდი ფული და ანაზრები	52,680	52,680
უძრავი ქონება	78,449	78,449
სხვა	10,622	10,622
სულ კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	141,751	141,751
მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები		
ნაღდი ფული და ანაზრები	2,306	2,306
უძრავი ქონება	3,539	3,539
სხვა	1,875	1,875
არაუზრუნველყოფილი	347	-
სულ მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები	8,067	7,720
სულ იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები	149,818	149,471

<i>31 დეკემბერი, 2016 წ. 000'ლარი</i>	<i>მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საბალანსო ღირებულება</i>	<i>შეფასებული უზრუნველყოფის საგნის ღირებულება სესხის გაცემის თარიღისთვის</i>
იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები		
კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები		
ნაღდი ფული და ანაზრები	134,336	134,336
უძრავი ქონება	27,398	27,398
არაუზრუნველყოფილი	-	-
სულ კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	161,734	161,734
მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები		
ნაღდი ფული და ანაზრები	17	17
უძრავი ქონება	10,150	10,150
არაუზრუნველყოფილი	396	-
სულ მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები	10,563	10,167
სულ იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები	172,297	171,901

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

(გ) უზრუნველყოფის საგნისა და კრედიტის ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებების ანალიზი (გაგრძელება)

<i>31 დეკემბერი, 2015 წ. 000 ლარი</i>	<i>მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საბალანსო ღირებულება</i>	<i>შეფასებული უზრუნველყოფის საგნის ღირებულება სესხის გაცემის თარიღისთვის</i>
იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები		
კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები		
ნაღდი ფული და ანაზრები	111,396	111,396
უძრავი ქონება	22,199	22,199
არაუზრუნველყოფილი	4,400	-
სულ კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	137,995	133,595
მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები		
ნაღდი ფული და ანაზრები	695	695
უძრავი ქონება	2,116	2,116
სულ მცირე და საშუალო ზომის კომპანიებზე გაცემული სესხები	2,811	2,811
სულ იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხები	140,806	136,406

ზემოთ მოცემული ცხრილები გამორიცხავს სესხის ზედმეტად უზრუნველყოფას. უზრუნველყოფის საგნის შეფასების შესახებ ინფორმაცია ეყრდნობა იმას, თუ როდის მოხდა შეფასება, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

თუ სესხს სხვადასხვა ტიპის უზრუნველყოფა აქვს, ინფორმაცია წარმოდგენილია იმ უზრუნველყოფის საგანზე, რომელიც გაუფასურების შეფასებისთვის ყველაზე აქტუალურია. ფიზიკური პირებისგან, მაგალითად მცირე და საშუალო მსესხებლების მფლობელებისგან, მიღებული თავდებობის გათვალისწინება არ ხდება გაუფასურების შეფასების მიზნებისთვის. შესაბამისად, ასეთი სესხები და ნაწილობრივ უზრუნველყოფილი დავალიანებების არაუზრუნველყოფილი ნაწილი წარმოდგენილია, როგორც სესხები უზრუნველყოფის ან საკრედიტო ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებების გარეშე.

იმ სესხების ამოღება, რომლებიც არც ვადაგადაცილებულია და არც გაუფასურებული, ძირითადად დამოკიდებულია მსესხებელთა კრედიტუნარიანობაზე და არა უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებაზე, და ბანკი, როგორც წესი, არ აახლებს უზრუნველყოფის საგნის შეფასებას თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის.

(iv) ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები

იპოთეკური სესხები და, ნაწილობრივ, სამომხმარებლო სესხები უზრუნველყოფილია შესაბამისი უძრავი ქონებით. ბანკს აქვს პოლიტიკა, რომელიც განსაზღვრავს სესხის უზრუნველყოფის მაქსიმალურ კოეფიციენტებს ფიზიკურ პირებზე სესხის გაცემის თარიღისთვის.

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

(გ) უზრუნველყოფის საგნისა და კრედიტის ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებების ანალიზი (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების შესახებ, რომლებიც უძრავი ქონებითაა უზრუნველყოფილია, გაუფასურების გამოკლებით:

<i>31 დეკემბერი, 2017 წ. 000 ლარი</i>	<i>მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საბალანსო ღირებულება</i>	<i>შეფასებული უზრუნველყოფის საგნის ღირებულება სესხის გაცემის თარიღისთვის</i>
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		
სამომხმარებლო სესხები		
უძრავი ქონება	1,822	1,822
სხვა	867	867
არაუზრუნველყოფილი	1,687	–
იპოთეკური სესხები		
უძრავი ქონება	2,629	2,629
ოვერდრაფტები		
არაუზრუნველყოფილი	181	–
სულ ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	7,186	5,318

<i>31 დეკემბერი, 2016 წ. 000 ლარი</i>	<i>მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საბალანსო ღირებულება</i>	<i>შეფასებული უზრუნველყოფის საგნის ღირებულება სესხის გაცემის თარიღისთვის</i>
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		
სამომხმარებლო სესხები		
უძრავი ქონება	1,950	1,950
სხვა	75	75
არაუზრუნველყოფილი	3,289	–
იპოთეკური სესხები		
უძრავი ქონება	2,053	2,053
ოვერდრაფტები		
არაუზრუნველყოფილი	122	–
სულ ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	7,489	4,078

<i>31 დეკემბერი, 2015 წ. 000 ლარი</i>	<i>მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საბალანსო ღირებულება</i>	<i>შეფასებული უზრუნველყოფის საგნის ღირებულება სესხის გაცემის თარიღისთვის</i>
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები		
სამომხმარებლო სესხები		
უძრავი ქონება	1,169	1,169
არაუზრუნველყოფილი	2,005	–
იპოთეკური სესხები		
უძრავი ქონება	1,284	1,284
ოვერდრაფტები		
არაუზრუნველყოფილი	21	–
სულ ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	4,479	2,453

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

(გ) უზრუნველყოფის საგნისა და კრედიტის ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებების ანალიზი (გაგრძელება)

ზემოთ მოცემული ცხრილები გამორიცხავს სესხის ზედმეტად უზრუნველყოფას.

ზემოაღნიშნული გარკვეული სესხების შემთხვევაში, ბანკი სესხის გაცემისას შეფასებული უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებას აახლებს მიმდინარე ღირებულებით, ქონების ფასებში მიახლოებითი ცვლილებების გათვალისწინებით. ბანკმა შეიძლება ასევე მოიპოვოს უზრუნველყოფის საგნის კონკრეტული ინდივიდუალური შეფასება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის, თუ არსებობს გაუფასურების ნიშნები. დანარჩენი სესხების შემთხვევაში, უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა სესხების გაცემისას და არ დაკორექტირებულა შემდგომი ცვლილებებით საანგარიშგებო თარიღისთვის.

ოვერდრაფტების შემთხვევაში, უზრუნველყოფის საგანი არ არის წარმოდგენილი ან არ არის პრაქტიკული მისი სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. ხელმძღვანელობის შეფასებით, ამ სესხების ამოღება ძირითადად დამოკიდებულია მსესხებლების კრედიტუნარიანობაზე და არა უზრუნველყოფის საგანზე.

(დ) სასესხო პორტფელის დარგობრივი და გეოგრაფიული ანალიზი

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს სესხებს, რომლებიც გაიცა საქართველოს ეკონომიკის შემდეგ დარგებში მოქმედ მომხმარებლებზე:

	<i>2017</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2016</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2015</i> <i>000'ლარი</i>
ჯანდაცვა	51,237	82,323	82,917
სამომხმარებლო საქონელი	31,507	17,692	13,258
ენერგეტიკა	21,026	-	-
მშენებლობა და მიწის მოწყობა	17,554	34,492	30,929
ტანსაცმლის, ფეხსაცმლის და საფეიქრო ნაწარმის წარმოება და ვაჭრობა	10,101	11,616	-
სასტუმროების ბიზნესი და ტურიზმი	7,025	25,589	10,448
უძრავი ქონების მართვა	5,526	-	3,830
სოფლის მეურნეობა	1,988	1,988	1,992
ფინანსური დაწესებულებები	1,701	-	-
სხვა სექტორები	3,194	-	-
ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები	7,656	7,977	4,663
	158,515	181,677	148,037
გაუფასურების რეზერვი	(1,511)	(1,891)	(2,752)
	157,004	179,786	145,285

(ე) მნიშვნელოვანი მოცულობის კრედიტები

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰყავს ექვსი მსესხებელი ან ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფი (2016 წ.: რვა, 2015 წ.: რვა), რომელთა სესხების ნაშთები კაპიტალის 10%-ს აღემატება. ამ სესხების მთლიანი ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის იყო 134,683 ათასი ლარი (2016 წ.: 157,824 ათასი ლარი; 2015 წ.: 128,372 ათასი ლარი). ეს დავალიანებები უზრუნველყოფილია 45,071 ათასი ლარის ოდენობის ფულადი სახსრებით სესხის მოთხოვნებთან შესაბამისობისთვის (2016 წ.: 134,336 ათასი ლარი, 2015 წ.: 104,454 ათასი ლარი), საიდანაც 3,596 ათასი ლარი მშობელმა ბანკმა გამოჰყო (2016 წ.: 92,822 ათასი ლარი, 2015 წ.: 75,236 ათასი ლარი). მშობელი ბანკისგან მიღებულ მომხმარებელთა ანაზღაურებას და ნასესხებ სახსრებს ოგივე ვადა ჰქონდათ, რაც შესაბამის სესხებს და არ იყო დასაფარი, სანამ არ დაიფარებოდა მომხმარებელთა სესხები ან მოხდებოდა უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაცია.

(ვ) სესხის დაფარვის ვადები

სასესხო პორტფელის დაფარვის ვადა წარმოდგენილია 15 (ვ) განმარტებით შენიშვნაში, რომელიც ასახავს დარჩენილ ვადას საანგარიშგებო თარიღიდან სესხების ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ დაფარვის თარიღამდე. ბანკის მიერ გაცემული სესხების მოკლევადიანი ხასიათის გამო, სავარაუდოდ, დაფარვის თარიღისთვის ბევრი სესხი განახლდება. შესაბამისად, სასესხო პორტფელის ეფექტური ვადა ხელშეკრულებით შეთანხმებულზე უფრო ხანგრძლივი შეიძლება იყოს.

10. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები 31 დეკემბრისთვის მოიცავს შემდეგს:

	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
გასაყიდად გამიზნული			
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	13,843	1,018	-
თურქეთის რესპუბლიკის სახაზინო ობლიგაციები	10,790	-	-
სულ საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	24,633	1,018	-

სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხის უზრუნველსაყოფად გამოყენებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები 31 დეკემბრისთვის:

	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
გასაყიდად გამიზნული			
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	4,101	-	-
სულ საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	4,101	-	-

თურქეთის რესპუბლიკის სახაზინო ობლიგაციებს Fitch-ის მინიჭებული აქვს BB+ რეიტინგი.

11. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

000'ლარი	კომპიუტერული ტექნიკა და			სატრანსპორტო საშუალებები	არამატერიალური აქტივები	სულ
	საიჯარო გაუმჯობესებები	საოფისე აღჭურვილობა	ავეჯი და მოწყობილობები			
თვითღირებულება						
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის						
მდგომარეობით	2,125	772	344	167	729	4,137
შემოსვლები	-	46	-	-	-	46
შიდა გადაცემა	(26)	-	26	-	-	-
ჩამოწერები	(45)	-	-	-	-	(45)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის						
მდგომარეობით	2,054	818	370	167	729	4,138
ცვეთა და ამორტიზაცია						
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვრის						
მდგომარეობით	(1,012)	(297)	(170)	(98)	(277)	(1,854)
ჩამოწერები	15	-	-	-	-	15
წლის ცვეთა და ამორტიზაცია	(399)	(157)	(72)	(33)	(109)	(770)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბრის						
მდგომარეობით	(1,396)	(454)	(242)	(131)	(386)	(2,609)
საბალანსო ღირებულება						
2017 წლის 31 დეკემბრის						
მდგომარეობით	658	364	128	36	343	1,529

11. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

000'ლარი	კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა			სატრანსპორტო საშუალებები	არამატერიალური აქტივები	სულ
	საიჯარო გაუმჯობესებები	საოფისე აღჭურვილობა	ავეჯი და მოწყობილობები			
თვითღირებულება						
ნაშთი 2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,095	513	344	168	729	3,849
შემოსვლები	30	259	-	(1)	-	288
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,125	772	344	167	729	4,137
ცვეთა და ამორტიზაცია						
ნაშთი 2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(531)	(159)	(101)	(59)	(168)	(1,018)
წლის ცვეთა და ამორტიზაცია	(481)	(138)	(69)	(39)	(109)	(836)
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(1,012)	(297)	(170)	(98)	(277)	(1,854)
საბალანსო ღირებულება 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,113	475	174	69	452	2,283

000'ლარი	კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა			ავეჯი და მოწყობილობები	სულ
	საიჯარო გაუმჯობესებები	საოფისე აღჭურვილობა	ავეჯი და მოწყობილობები		
თვითღირებულება					
ნაშთი 2015 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,254	285	221	221	2,406
შემოსვლები	841	228	123	123	1,443
ნაშთი 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,095	513	344	344	3,849
ცვეთა და ამორტიზაცია					
ნაშთი 2015 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(206)	(89)	(54)	(54)	(455)
წლის ცვეთა და ამორტიზაცია	(325)	(70)	(47)	(47)	(563)
ნაშთი 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(531)	(159)	(101)	(101)	(1,018)
საბალანსო ღირებულება 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,564	354	243	243	2,831

12. ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები

	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
„ვოსტო“ ანგარიშები	5,265	1,047	2,800
ვადიანი ანაზრები	46,189	172,837	123,424
სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები	3,002	-	-
	54,456	173,884	126,224

12. ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები (გაგრძელება)

2017 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკს აქვს ორი ბანკი (2016 წ.: ორი ბანკი, 2015 წ.: ორი ბანკი), რომელთა ნაშთებიც აღემატება კაპიტალის 10%-ს. ამ ნაშთების მთლიანი ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის არის 48,342 ათასი ლარი (2016 წ.: 173,884 ათასი ლარი; 2015 წ.: 126,224 ათასი ლარი).

ვადიანი ანაზრების დიდი ნაწილი 2016 და 2015 წლებში მიღებული იყო მშობელი ბანკისგან სებ-ის მოთხოვნებთან შესაბამისობის მიზნით (იხ. 10(ე) შენიშვნა).

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სებ-ისგან მიღებული 3,002 ათასი ლარის მოკლევადიანი სესხი უზრუნველყოფილი იყო 4,114 ლარის სამართლიანი ღირებულების მქონე გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებით (მე-10 შენიშვნა).

13. მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები

	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე ანაზრები			
- საცალო	3,471	4,065	6,054
- მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები	3,837	3,532	1,872
- კორპორატიული	7,400	2,588	1,404
ვადიანი ანაზრები			
- საცალო	50,510	50,897	40,551
- მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები	7,112	4,018	103
- კორპორატიული	1,693	-	5,032
	74,023	65,100	55,016

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკში განთავსებული იყო მომხმარებელთა ანაზრების 49,912 ათასი ლარის ოდენობის ნაშთი (2016 წ.: 43,761 ათასი ლარი; 2015 წ.: 35,085 ათასი ლარი), რომლებითაც უზრუნველყოფილი იყო ბანკის მიერ გაცემული სესხები. 2017 წლის 31 დეკემბერს ბანკს ჰყავს ხუთი მომხმარებელი (2016 წ.: ოთხი მომხმარებელი, 2015 წ.: ექვსი მომხმარებელი), რომელთა ნაშთებიც აღემატება კაპიტალის 10%-ს. ეს ნაშთები 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენს 49,003 ათას ლარ (2016 წ.: 43,717 ათასი ლარი; 2015 წ.: 46,031 ათასი ლარი).

14. სხვა ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული ვალი

	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
მშობელი ბანკისგან ნასესხები სახსრები	12,918	-	-
სხვა ფინანსური დაწესებულებები	12,568	-	-
სულ სხვა ნასესხები სახსრები	25,486	-	-
მშობელი ბანკისგან მიღებული სუბორდინირებული სესხი	43,152	-	-
სულ სხვა ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული ვალი	68,638	-	-

მშობელი ბანკისგან ნასესხები სახსრები მიღებულია თურქეთის ექსიმბანკის თურქეთთან ვაჭრობის მხარდამჭერი სპეციალური პროგრამის ფარგლებში და ბანკის მიერ მათი ათვისება, ძირითადად, ხდება კორპორატიული კლიენტების და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაკრედიტების მიზნით. მშობელი ბანკისგან ნასესხები სახსრები გამოხატულია ევროში და მათი დაფარვის ვადა იწურება 2019 წელს.

14. სხვა ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული ვალი (გაგრძელება)

მშობელი ბანკისგან მიღებული სუბორდინირებული სესხი გამოხატულია აშშ დოლარში და ვადა ეწურება 2027 წელს.

	<i>სხვა ნასესხები სახსრები</i>	<i>სუბორდინი- რებული სესხები</i>	<i>ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები, სულ</i>
საბალანსო ღირებულება 2016 წლის 31 დეკემბრისთვის	-	-	-
გაცემულ სესხზე მიღებული შემოსავალი გამოსყიდვა	24,360	43,795	68,155
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	950	(2,320)	(1,370)
სხვა	176	1,677	1,853
საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის	25,486	43,152	68,638

მუხლი სახელწოდებით „სხვა“ შეიცავს სხვა ნასესხებ სახსრებზე და სუბორდინირებულ სესხებზე დარიცხული, მაგრამ გადაუხდელი პროცენტის ეფექტს. ბანკი გადახდილ პროცენტს აღრიცხავს საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებულ ფულად ნაკადებად.

15. კაპიტალის მართვა

საქართველოს ეროვნული ბანკი აწესებს და აკონტროლებს ბანკის კაპიტალის მოთხოვნებს.

ბანკი კაპიტალად მიიჩნევს იმ მუხლებს, რომლებიც კანონმდებლობით განისაზღვრება საკრედიტო დაწესებულებებისთვის კაპიტალად. სეზ-ის არსებული კაპიტალის მოთხოვნების მიხედვით, ბანკებმა კაპიტალის თანაფარდობის კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებთან (საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი) მინიმალურ საზედამხედველო კაპიტალზე მაღალ დონეზე უნდა შეინარჩუნონ.

სეზ-ის მიერ დაწესებული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებთან შესაბამისობის შემოწმება ხდება ყოველთვიურად საანგარიშო მოხსენების სახით, რომელშიც ნაჩვენებია შესაბამისი გამოთვლები და რომელსაც გადახედავენ და ხელს აწერენ ბანკის გენერალური დირექტორი და ფინანსური დირექტორი.

ბაზელ 1

ბაზელ I-ის კაპიტალის მოთხოვნების თანახმად, ბანკებმა საზედამხედველო კაპიტალის რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებთან თანაფარდობის მინიმუმ 9.6%-იანი კოეფიციენტი („საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი“), ხოლო პირველადი კაპიტალის რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებთან თანაფარდობის მინიმუმ 6.4% კოეფიციენტი უნდა შეინარჩუნონ. ბანკი აკმაყოფილებდა სეზ-ის მინიმალური კაპიტალის მოთხოვნას. 2017 წელი ბოლო წელია ბაზელ I-ის კაპიტალის მოთხოვნისთვის და სრულად გაუქმდება 2018 წლის იანვრიდან.

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და 2017 წლის 31 დეკემბრამდე პერიოდში კაპიტალის რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებთან თანაფარდობის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა იყო:

ძირითადი პირველადი კაპიტალი: 7%; პირველადი კაპიტალი: 8.5% და საზედამხედველო კაპიტალი: 10.5%.

ბაზელ 3

2017 წლის დეკემბერში სეზ-მა ცვლილებები შეიტანა „კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ“ დებულებაში. კაპიტალის განახლებული ჩარჩოს მიხედვით, კაპიტალის მოთხოვნები დაიყო პილარ 1-ის მოთხოვნებად, რომელიც ეხება ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალის და მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი მინიმალურ მოთხოვნებს და პილარ-1-ით და პილარ 2-ით გათვალისწინებულ დამატებით ბუფერებად.

15. კაპიტალის მართვა (გაგრძელება)

ბაზელ 3 (გაგრძელება)

პილარ 1

- ▶ კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი (რომელიც შედიოდა საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალურ მოთხოვნებში) ცალკე გამოიყო და განისაზღვრა 2.5%-ის ოდენობით;
- ▶ კონტრციკლური კაპიტალის ბუფერი ამჟამად დადგენილია 0%-ის ოდენობით;
- ▶ სისტემურობის ბუფერი დაინერგება სისტემურად მნიშვნელოვანი ბანკებისთვის ოთხწლიანი პერიოდის განმავლობაში.

პილარ 2

- ▶ სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერმა ჩაანაცვლა უცხოურ ვალუტებში გამოხატული არაჰეჯირებული სავალუტო სესხების კონსერვატიული შეწონვა;
- ▶ დაინერგება კონცენტრაციის რისკის ბუფერი სექტორული და ერთი მსესხებლის კონცენტრაციის რისკისთვის;
- ▶ წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერი დაინერგება ჯგუფის მიერ წარმოდგენილ სტრეს-ტესტების შედეგებზე დაყრდნობით;
- ▶ მარეგულირებელი ორგანოს მიერ განსაზღვრული რისკების შეფასების საერთო პროგრამის (GRAPE) ბუფერი ბანკის კონკრეტულ რისკებზე დაყრდნობით.

<i>მინიმალური მოთხოვნა</i>		<i>კოეფიციენტები</i>
1	პილარ 1-ის მოთხოვნა	
1.1	ძირითადი პირველადი კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნა	4.50%
1.2	პირველადი კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნა	6.00%
1.3	საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნა	8.00%
2	პილარ 1-ის ბუფერი	2.50%
2.1	კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი	2.50%
2.2	კონტრციკლური კაპიტალის ბუფერი	0.00%
2.3	სისტემურობის ბუფერი	0.00%
3	პილარ 2-ის ბუფერი	
3.1	ძირითადი პირველადი კაპიტალის მოთხოვნა	1.60%
3.1.1	არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი	1.60%
3.1.2	საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი	0.00%
3.1.3	წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერი	0.00%
3.1.4	რისკების შეფასების საერთო პროგრამის ფარგლებში დაწესებული (GRAPE) ბუფერი	0.00%
3.2	პირველადი კაპიტალის მოთხოვნა	2.13%
3.2.1	არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი	2.13%
3.2.2	საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი	0.00%
3.2.3	წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერი	0.00%
3.2.4	რისკების შეფასების საერთო პროგრამის ფარგლებში დაწესებული (GRAPE) ბუფერი	0.00%
3.3	საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნა	2.84%
3.3.1	არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი	2.84%
3.3.2	საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი	0.00%
3.3.3	წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერი	0.00%
3.3.4	რისკების შეფასების საერთო პროგრამის ფარგლებში დაწესებული (GRAPE) ბუფერი	0.00%
4	სულ ძირითადი პირველადი კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნა	8.60%
5	სულ პირველადი კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნა	10.63%
6	სულ საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნა	13.34%

გარდა ამისა, ახალი მეთოდოლოგიის საფუძველზე დაინერგა კონკრეტული ნორმები – გადახდების ფარდობა შემოსავალთან და სესხის ფარდობა უზრუნველყოფის ღირებულებასთან. აქტივები, რომლებიც არ აკმაყოფილებს წინასწარ განსაზღვრულ შემოსავალთან გადახდების ფარდობის და უზრუნველყოფის ღირებულებასთან სესხის ფარდობის ლიმიტებს, უფრო მაღალი რისკით შეიწონება.

15. კაპიტალის მართვა (გაგრძელება)

ბაზელ 3 (გაგრძელება)

სებ-ის 2016 წლის 31 დეკემბრისთვის მოქმედი ბუღალტრული აღრიცხვის წესებისა და ბაზელ 1-ის კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების მიხედვით კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები ასე გამოითვლება:

000'ლარი	2017	2016
საწესდებო კაპიტალი	30,000	30,000
გაუნაწილებელი მოგება	4,129	1,049
გამოქვითვები	(330)	(602)
მთლიანი ძირითადი პირველადი კაპიტალი და პირველადი კაპიტალი	33,799	30,447
სუბორდინირებული ვალი (საზედამხედველო კაპიტალში ჩართული)	41,475	-
სესხებზე შესაძლო დანაკარგების ზოგადი რეზერვი (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-მდე)	2,072	1,899
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	77,346	32,346
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები		
საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები (საბალანსო და გარესაბალანსო მუხლები)	166,595	141,806
საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	2,495	1,010
საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	13,094	8,563
სავალუტო საკრედიტო რისკი	62,793	10,141
სულ რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	244,977	161,520
<i>ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური ზღვარი</i>	7%	7%
<i>პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი</i>	13.8%	18.9%
<i>სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის მინიმალური ზღვარი</i>	10.5%	10.5%
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	31.6%	20.0%

სებ-ის 2017 წლის 31 დეკემბრიდან მოქმედი ბუღალტრული აღრიცხვის წესებისა და ბაზელ 3-ის კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების მიხედვით კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები ასე გამოითვლება:

000'ლარი	2017
საწესდებო კაპიტალი	30,000
გაუნაწილებელი მოგება	4,129
გამოქვითვები	(330)
მთლიანი ძირითადი პირველადი კაპიტალი და პირველადი კაპიტალი	33,799
სუბორდინირებული ვალი (საზედამხედველო კაპიტალში ჩართული)	41,475
სესხებზე შესაძლო დანაკარგების ზოგადი რეზერვი (რისკის მიხედვით შეწონილი დავალიანების 1.25%-მდე)	2,072
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	77,346
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	
საკრედიტო რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები (საბალანსო და გარესაბალანსო მუხლები)	166,595
საბაზრო რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	2,495
საოპერაციო რისკის მიხედვით შეწონილი	13,094
სულ რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	182,184
<i>ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი</i>	18.6%
<i>პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი</i>	18.6%
<i>სულ მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი</i>	42.5%
<i>ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა</i>	8.60%
<i>პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა</i>	10.63%
სულ საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნა	13.34%

15. კაპიტალის მართვა (გაგრძელება)

ბაზელ 3 (გაგრძელება)

კაპიტალის ადეკვატურობის სებ-ის ბაზელ 3-ის ჩარჩოს შესაბამისად შეფასების შესახებ შედარებადი ინფორმაცია არ არის ხელმისაწვდომი, რადგან ის ძალაში მხოლოდ 2017 წლის 31 დეკემბრიდან შევიდა.

რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები ფასდება რისკის წონების იერარქიით, რომელიც კლასიფიცირდება მათი ხასიათის მიხედვით და ასახავს თითოეულ აქტივთან და კონტრაქტთან დაკავშირებული საკრედიტო, საბაზრო და სხვა რისკების შეფასებას, ნებისმიერი დასაშვები გირაოს ან თავდებობის გათვალისწინებით.

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი

(ა) კორპორატიული მართვის სისტემა

ბანკი დაფუძნებულია, როგორც ბანკი საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკის მართვის უმაღლესი ორგანოა სამეთვალყურეო საბჭო. სამეთვალყურეო საბჭო იღებს სტრატეგიულ გადაწყვეტილებებს ბანკის საქმიანობის შესახებ.

სამეთვალყურეო საბჭო ირჩევს დირექტორთა საბჭოს. დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის საქმიანობის ზოგად მართვაზე.

(ბ) შიდა კონტროლის პოლიტიკა და პროცედურები

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ბანკის შიდა კონტროლის სისტემის შემუშავებაზე, დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე, რომელიც შეესაბამება ოპერაციების მასშტაბსა და ხასიათს.

შიდა კონტროლის სისტემამ უნდა უზრუნველყოს შემდეგი:

- ▶ რისკის სათანადო და ყოველმხრივი შეფასება და მართვა;
- ▶ სათანადო ბიზნესსაქმიანობის, ბუღალტრული აღრიცხვისა და ფინანსური ანგარიშგების ფუნქციები, მათ შორის ოპერაციების სათანადო ავტორიზაცია, დამუშავება და ასახვა;
- ▶ სააღრიცხვო ჩანაწერების, მმართველობითი ინფორმაციის, სავალდებულო ანგარიშგების და სხვ. სისრულე, სიზუსტე და დროულობა;
- ▶ საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემების საიმედოობა და მონაცემებისა და სისტემების დაცულობა და გამართულობა;
- ▶ თაღლითური ან უკანონო საქმიანობის აღკვეთა, აქტივების მისაკუთრების ჩათვლით;
- ▶ კანონებისა და ნორმების დაცვა.

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია რისკების განსაზღვრასა და შეფასებაზე, კონტროლის სისტემის შემუშავებასა და მისი ეფექტურობის მონიტორინგზე. ხელმძღვანელობა აკვირდება ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტურობას და პერიოდულად ნერგავს კონტროლის დამატებით მექანიზმებს ან ცვლის არსებულ მექანიზმებს, თუ ამას საჭიროდ ჩათვლის.

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ბანკი აკმაყოფილებს სებ-ის მოთხოვნებს რისკის მართვასთან და შიდა კონტროლთან დაკავშირებით, მათ შორის მოთხოვნებს შიდა აუდიტის ფუნქციის შესახებ და რომ რისკის მართვა და შიდა კონტროლის სისტემები შეესაბამება თავისი ოპერაციების მასშტაბს, ხასიათსა და სირთულეს.

(გ) რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცედურები

რისკის მართვა საბანკო საქმიანობისთვის გადამწყვეტი მნიშვნელობისაა და ბანკის ოპერაციების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს. ბანკის ძირითადი რისკებია საბაზრო, საკრედიტო, ლიკვიდურობისა და საოპერაციო რისკები.

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(გ) რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცედურები (გაგრძელება)

რისკის მართვის პოლიტიკის მიზანია ბანკის წინაშე არსებული რისკების განსაზღვრა, გაანალიზება და მართვა, სათანადო საკრედიტო ლიმიტებისა და კონტროლის მექანიზმების დაწესება, რისკის დონეების მუდმივი მონიტორინგი და ლიმიტების დაცვა. რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცედურები რეგულარულად გადაიხედება, რომ ასახავდეს საბაზრო პირობებში და ბაზარზე შეთავაზებულ პროდუქტებსა და მომსახურებებში მომხდარ ცვლილებებს და ახალ საუკეთესო პრაქტიკას.

ხელმძღვანელობის ზოგადი პასუხისმგებლობაა რისკის მართვის სისტემის ზედამხედველობა, ძირითადი რისკების მართვის გაკონტროლება, თავისი რისკების მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების გადახედვა და ასევე დიდი კრედიტების დამტკიცება.

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს რისკის შემცირების ზომების მონიტორინგსა და დანერგვაზე და იმის უზრუნველყოფაზე, რომ ბანკი საქმიანობდეს რისკის დადგენილი პარამეტრების ფარგლებში. რისკის მართვის განყოფილების უფროსი პასუხისმგებელია რისკის ზოგადი მართვისა და შესაბამისობის ფუნქციებზე, როგორც ფინანსური, ისე არაფინანსური რისკების განსაზღვრის, შეფასების, მართვისა და ანგარიშგების საყოველთაო პრინციპებისა და მეთოდების დანერგვის უზრუნველყოფაზე. იგი პირდაპირ ხელმძღვანელობის წინაშე ანგარიშვალდებული.

საკრედიტო, საბაზრო და ლიკვიდურობის რისკები, როგორც პორტფელის, ისე გარიგებების დონეზე, იმართება და კონტროლდება საკრედიტო კომიტეტების სისტემის, რისკების მართვის განყოფილების და აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის მიერ.

მთელი ორგანიზაციის მასშტაბით ხდება გარე და შიდა რისკის ფაქტორების განსაზღვრა და მართვა. განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა რისკის ფაქტორების სრული სპექტრისა და რისკის შემცირების არსებული პროცედურების რწმუნების დონის განსაზღვრას.

(დ) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება საბაზრო ფასების მერყეობის გამო. საბაზრო რისკი მოიცავს სავალუტო რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სხვა საფასო რისკებს. საბაზრო რისკი წარმოიშობა საპროცენტო განაკვეთის ინსტრუმენტების ღია პოზიციებიდან, რომლებზეც მოქმედებს ბაზრის ზოგადი და კონკრეტული ბაზრის ცვალებადობა და საბაზრო ფასებისა და სავალუტო კურსების მერყეობის დონის ცვლილება.

საბაზრო რისკის მართვის მიზანია საბაზრო რისკის მართვა და გაკონტროლება მისაღები პარამეტრების ფარგლებში და, ამასთანავე, რისკისა და უკუგების ოპტიმიზაცია.

ბანკი თავის საბაზრო რისკს მართავს ღია პოზიციის ლიმიტების დაწესებით ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, საპროცენტო განაკვეთების ვადიანობისა და სავალუტო პოზიციებისთვის. მათი მონიტორინგი ხდება რეგულარულად და გადაიხედება და მტკიცდება ხელმძღვანელობის მიერ.

(i) საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება ბაზარზე არსებული საპროცენტო განაკვეთების მერყეობის გამო. ბანკის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებზე გავლენას ახდენს ბაზარზე ძირითადი საპროცენტო განაკვეთების დონეების მერყეობა. საპროცენტო მარჟები შეიძლება ასეთი ცვლილებების გამო გაიზარდოს, მაგრამ ასევე შეიძლება შემცირდეს, ან წარმოქმნას ზარალი მოულოდნელი მერყეობის შემთხვევაში.

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(დ) საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთების აცდენების ანალიზი

საპროცენტი განაკვეთის რისკის მართვა ძირითადად ხდება საპროცენტო განაკვეთების აცდენების მონიტორინგით. საპროცენტო პოზიციები ძირითადი ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის შეჯამებულია ქვემოთ:

<i>000'ლარი</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-6 თვე</i>	<i>6-12 თვე</i>	<i>1-5 წელი</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>საბალანსო ღირებუ- ლება</i>
31 დეკემბერი, 2017 წ.						
აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	21,579	–	–	–	–	21,579
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	–	–	434	–	–	434
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	28,897	–	–	–	–	28,897
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	–	4,175	11,203	9,255	24,633
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	5,397	12,748	18,845	52,340	67,674	157,004
	55,873	12,748	23,454	63,543	76,929	232,547
ვალდებულებები						
ბანკებიდან მიღებული ანგარიშები და დეპოზიტები	24,857	–	26,001	3,598	–	54,456
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	21,197	2,123	6,079	51	44,573	74,023
სხვა ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული ვალი	–	–	–	25,486	43,152	68,638
	46,054	2,123	32,080	29,135	87,725	197,117
	9,819	10,625	(8,626)	34,408	(10,796)	35,430

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(დ) საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

<i>000 ლარი</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-6 თვე</i>	<i>6-12 თვე</i>	<i>1-5 წელი</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>საბალანსო ღირებუ- ლება</i>
31 დეკემბერი, 2016 წ.						
აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	44,098	-	-	-	-	44,098
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	46,607	-	-	-	-	46,607
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	1,018	-	1,018
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	20,119	8,792	16,915	109,430	24,530	179,786
	110,824	8,792	16,915	110,448	24,530	271,509
ვალდებულებები						
ბანკებიდან მიღებული ანგარიშები და დეპოზიტები	12,092	2,648	82,530	44,972	31,642	173,884
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	14,064	120	7,156	43,760	-	65,100
	26,156	2,768	89,686	88,732	31,642	238,984
	84,668	6,024	(72,771)	21,716	(7,112)	32,525
31 დეკემბერი, 2015 წ.						
აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	38,889	-	-	-	-	38,889
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	25,819	-	-	-	-	25,819
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	10,663	11,939	20,305	76,668	25,710	145,285
	75,371	11,939	20,305	76,668	25,710	209,993
ვალდებულებები						
ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	3,041	8,167	53,668	11,557	49,791	126,224
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	18,787	12,049	5,994	18,186	-	55,016
	21,828	20,216	59,662	29,743	49,791	181,240
	53,543	(8,277)	(39,357)	46,925	(24,081)	28,753

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(დ) საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

საშუალო ნომინალური საპროცენტო განაკვეთები

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია პროცენტის აქტივებისა და ვალდებულებების საშუალო ნომინალური საპროცენტო განაკვეთები 2017, 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრისთვის. ეს საპროცენტო განაკვეთები მიახლოებულია ამ აქტივებისა და ვალდებულებების დაფარვის ვადამდე მიღებულ შემოსავალთან.

	2017			2016			2015		
	საშუალო ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი, %			საშუალო ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი, %			საშუალო ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი, %		
	აშშ			აშშ			აშშ		
	ლარი	დოლარი	ევრო	ლარი	დოლარი	ევრო	ლარი	დოლარი	ევრო
პროცენტის აქტივები									
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	7.4%	1.0%	-	6.9%	0.7%	-	8.8%	-	-
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	-	4.2%	-	-	-	-	-	-	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7.4%	5.8%	-	6.7%	-	-	-	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	13.1%	6.9%	5.5%	12.8%	8.2%	10.0%	11.9%	10.8%	10.5%
პროცენტის ვალდებულებები									
ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	7.3%	3.4%	1.2%	-	4.1%	-	-	3.9%	-
მომხმარებელთა ანაზრები	7.2%	3.9%	-	5.0%	4.3%	-	4.0%	6.4%	2.5%
სხვა ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული ვალი	-	8.5%	2.6%	-	-	-	-	-	-

საპროცენტო განაკვეთის მგრძობელობის ანალიზი

საპროცენტო განაკვეთების აცდენების ანალიზის საფუძველზე საპროცენტო განაკვეთის რისკის სამართავად დამატებით ხდება ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძობელობის მონიტორინგი. წმინდა მოგების ან ზარალის და კაპიტალის (გადასახადების გარეშე) საპროცენტო განაკვეთების მერყეობის (გადაფასების რისკი) მიმართ მგრძობელობის ანალიზი, 2017, 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრისთვის არსებული პროცენტის აქტივებისა და ვალდებულებების შემოსავლიანობის მრუდისა და პოზიციების 100 საბაზისო პუნქტით სიმეტრიული ვარდნის ან ზრდის გამარტივებულ სცენარზე დაყრდნობით, ასეთია:

	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
100 საბაზისო პუნქტით პარალელური ვარდნა	67	2	211
100 საბაზისო პუნქტით პარალელური ზრდა	(67)	(2)	(211)

კაპიტალის (გადასახადების გარეშე) მგრძობელობა შემოსავლიანობის მრუდის 100 საბაზისო პუნქტით ცვლილების მიმართ 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის ასეთი იყო:

	2017 000'ლარი
100 საბაზისო პუნქტით პარალელური ვარდნა	(98)
100 საბაზისო პუნქტით პარალელური ზრდა	98

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(დ) საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

(ii) სავალუტო რისკი

ბანკის აქტივები და ვალდებულებები გამოხატულია რამდენიმე უცხოურ ვალუტაში.

სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება სავალუტო კურსის მერყეობის გამო. ბანკი მუდმივად აკონტროლებს, რომ სეზონის სავალუტო პოზიციების ლიმიტები საზედამხედველო კაპიტალთან მიმართებით დაცული იყოს.

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურა სავალუტო რისკთან მიმართებით 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	ევრო 000'ლარი	აშშ დოლარი 000'ლარი	თურქული ლირა 000'ლარი	ბრიტანული გირვანჯა სტერლინგი 000'ლარი	სულ 000'ლარი
აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	11,988	5,568	137	349	18,042
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	–	434	–	–	434
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	4,863	24,034	–	–	28,897
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	11,262	–	–	11,262
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	23,931	107,209	–	–	131,140
სხვა ფინანსური აქტივები	146	247	–	–	393
სულ აქტივები	40,928	148,754	137	349	190,168
ვალდებულებები					
ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	13,436	37,663	–	355	51,454
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	2,364	66,169	6	–	68,539
სხვა ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული ვალი	25,486	43,152	–	–	68,638
სხვა ვალდებულებები	–	102	–	–	102
სულ ვალდებულებები	41,286	147,086	6	355	188,733
ნეტო პოზიცია	(358)	1,668	131	(6)	1,435

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(დ) საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურა სავალუტო რისკთან მიმართებით 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	ევრო 000'ლარი	აშშ დოლარი 000'ლარი	თურქული ლირა 000'ლარი	ბრიტანული გირვანეს სტერლინგი 000'ლარი	სულ 000'ლარი
აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	605	39,477	219	284	40,585
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	394	46,213	–	–	46,607
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	233	147,853	–	–	148,086
სხვა ფინანსური აქტივები	1	1,120	–	–	1,121
სულ აქტივები	1,233	234,663	219	284	236,399
ვალდებულებები					
ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	193	173,408	–	283	173,884
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	222	61,701	30	–	61,953
სხვა ვალდებულებები	–	105	–	–	105
სულ ვალდებულებები	415	235,214	30	283	235,942
ნეტო პოზიცია	818	(551)	189	1	457

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სავალუტო სტრუქტურა 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	ევრო 000'ლარი	აშშ დოლარი 000'ლარი	თურქული ლირა 000'ლარი	ბრიტანული გირვანეს სტერლინგი 000'ლარი	სულ 000'ლარი
აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	868	17,208	302	917	19,295
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	296	25,523	–	–	25,819
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	159	135,464	–	–	135,623
სხვა ფინანსური აქტივები	–	10	–	–	10
სულ აქტივები	1,323	178,205	302	917	180,747
ვალდებულებები					
ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	1,185	124,438	–	601	126,224
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	27	53,419	11	–	53,457
სხვა ვალდებულებები	–	24	–	–	24
სულ ვალდებულებები	1,212	177,881	11	601	179,705
ნეტო პოზიცია	111	324	291	316	1,042

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(დ) საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

ლარის გაუფასურება, როგორც ქვემოთ არის აღნიშნული, შემდეგი ვალუტების მიმართ 2017, 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაზრდიდა (შემცირებდა) კაპიტალსა და მოგებას ან ზარალს ქვემოთ მოცემული ოდენობებით. ანალიზი წარმოდგენილია გადასახადის გათვალისწინებით და ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც ბანკის აზრით მოსალოდნელი იყო ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა დანარჩენი ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები მუდმივი რჩება.

	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
აშშ დოლარის 20%-ით გამყარება ლარის მიმართ	284	(94)	55
ევროს 20%-ით გამყარება ლარის მიმართ	(61)	139	19
თურქული ლირას 20%-ით გამყარება ლარის მიმართ	22	32	49
გირვანქა სტერლინგის 20%-ით გამყარება ლარის მიმართ	(1)	-	54

ლარის გამყარებას ზემოაღნიშნული ვალუტების მიმართ 2017, 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრისთვის იგივე, მაგრამ საპირისპირო ეფექტი ექნებოდა ზემოაღნიშნულ ვალუტებში ზემოთ მოცემულ თანხებზე იმ შემთხვევაში, თუ ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივი დარჩება.

(ე) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის ბანკის ფინანსური ზარალის რისკი, თუ მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაჰენტი ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებებს. ბანკს დანერგილი აქვს პოლიტიკა და პროცედურები საკრედიტო რისკის სამართავად (როგორც აღიარებული ფინანსური აქტივების, ისე აუღიარებელი სახელშეკრულებო ვალდებულებების შემთხვევაში), მათ შორის პორტფელის კონცენტრაციის შეზღუდვის წესები, და ჩამოყალიბებული აქვს საკრედიტო კომიტეტი, რომ აქტიურად გააკონტროლოს საკრედიტო რისკი. საკრედიტო პოლიტიკა გადაიხედება და მტკიცდება ხელმძღვანელობის მიერ.

საკრედიტო პოლიტიკა ადგენს:

- ▶ სასესხო განაცხადების შემოწმების და დამტკიცების პროცედურებს;
- ▶ მსესხებელთა (იურიდიული და ფიზიკური პირები) კრედიტუნარიანობის შეფასების მეთოდებს;
- ▶ უზრუნველყოფის საგნის შეფასების მეთოდებს;
- ▶ საკრედიტო დოკუმენტაციის მოთხოვნებს;
- ▶ სესხებისა და სხვა საკრედიტო დავალიანებების მუდმივი მონიტორინგის პროცედურებს.

დასამტკიცებლად წარდგენილი სესხები ეყრდნობა საკრედიტო პოლიტიკით დადგენილ ლიმიტებს. ყველა სესხს ჯერ ბანკის საკრედიტო კომიტეტი ამტკიცებს. საბოლოო გადაწყვეტილებას 750,000 აშშ დოლარამდე სესხის დამტკიცებაზე იღებს ბანკის დირექტორთა საბჭო, 750,000 აშშ დოლარიდან 1,500,000 აშშ დოლარამდე სესხები მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს საკრედიტო კომიტეტის მიერ, ხოლო 1,500,000 აშშ დოლარზე მეტი თანხის სესხები მტკიცდება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

იურიდიული პირისთვის ნებისმიერი სესხის გაცემამდე ბანკი მომხმარებლის ბიზნესისა და ფინანსური შედეგების კომპლექსურ შემოწმებას ატარებს.

საკრედიტო რისკის მართვა აგრეთვე ნაწილობრივ ხორციელდება უზრუნველყოფის საგნისა და პირადი თავდებობების მიღებით. ზემოაღნიშნული სესხების უზრუნველყოფის საგანს აფასებენ დამოუკიდებელი ექსპერტები.

საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა, როგორც წესი, აისახება ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებებში ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში და აუღიარებელი სახელშეკრულებო ვალდებულებების თანხებში. პოტენციური საკრედიტო რისკის შესამცირებლად აქტივებისა და ვალდებულებების შესაძლო ურთიერთგაქვითვის გავლენა მნიშვნელოვანი არ არის.

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(ე) საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების უზრუნველყოფის საგნების და საკრედიტო რისკის კონცენტრაციის ანალიზის შესახებ უფრო დაწვრილებითი ინფორმაცია მოცემულია მე-10 განმარტებით შენიშვნაში.

აუღიარებელი სახელშეკრულებო ვალდებულებებიდან საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა საანგარიშგებო თარიღისთვის მოცემულია მე-17 განმარტებით შენიშვნაში.

(ვ) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფს გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება, რაც გულისხმობს მათ დაფარვას ფულადი სახსრებით ან სხვა ფინანსური აქტივით. ლიკვიდურობის რისკი არსებობს მაშინ, როდესაც აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობა ერთმანეთს არ ემთხვევა. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის თუ საპროცენტო განაკვეთის შესაბამისობა და/ან შეუსაბამობის კონტროლი უმნიშვნელოვანესია ლიკვიდურობის მართვისთვის. სრული შესაბამისობა ფინანსური დაწესებულებებისთვის უჩვეულოა, რადგან ბიზნესსაქმიანობა ხშირად წინასწარ განუსაზღვრელი ვადის და სხვადასხვა ტიპისაა. შეუსაბამო პოზიცია პოტენციურად ზრდის მომგებიანობას, მაგრამ ასევე შეუძლია გაზარდოს ზარალის რისკი.

ბანკი ლიკვიდურობას მართავს იმ მიზნით, რომ უზრუნველყოს ფულადი სახსრების ხელმისაწვდომობა ნებისმიერ დროს, რათა დროულად დაფაროს ყველა ფულადი ვალდებულება. ლიკვიდურობის პოლიტიკა გადაიხედება და მტკიცდება ხელმძღვანელობის მიერ.

ბანკი აქტიურად ცდილობს დივერსიფიცირებული და სტაბილური ფინანსური რესურსების ბაზის შენარჩუნებას, რომ შეძლოს სწრაფი და ეფექტიანი რეაგირება ლიკვიდურობის გაუთვალისწინებელ საჭიროებებზე.

ლიკვიდურობის მართვის პოლიტიკა მოითხოვს:

- ▶ დივერსიფიცირებული ფინანსური რესურსების შენარჩუნებას;
- ▶ სესხების კონცენტრაციისა და პროფილის მართვას;
- ▶ სასესხო კაპიტალის მოზიდვის გეგმის შენარჩუნებას;
- ▶ ლიკვიდურობის კოეფიციენტების მონიტორინგს მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

ლიკვიდურობის პოზიციის მონიტორინგს ახდენს ფინანსური დეპარტამენტი და რისკის მართვის განყოფილება. ჩვეულებრივ საბაზრო პირობებში, ინფორმაცია ლიკვიდურობის პოზიციის შესახებ ხელმძღვანელობას კვირაში ერთხელ მიეწოდება. ლიკვიდურობის მართვის შესახებ გადაწყვეტილებებს იღებს რისკის მართვის განყოფილება და ხელმძღვანელობა, ხოლო ნერგავს ფინანსური განყოფილება.

გარდა ამისა, ბანკი ახდენს სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად გამოთვლილი ლიკვიდურობის კოეფიციენტის რეგულარულ მონიტორინგს.

ქვემოთ ცხრილებში მოცემულია არადისკონტირებული ფულადი ნაკადები ფინანსურ აქტივებზე, ვალდებულებებზე და საკრედიტო ვალდებულებებზე მათი დაფარვის უადრესი შესაძლო სახელშეკრულებო ვადების საფუძველზე. ცხრილებში ასახული ფულადი სახსრების მთლიანი გადინება და შემოდინება წარმოადგენს ფინანსური აქტივების, ვალდებულებებისა თუ საკრედიტო ვალდებულებების სახელშეკრულებო არადისკონტირებულ ფულად ნაკადებს. გამოშვებული ფინანსური საგარანტიო კონტრაქტების შემთხვევაში, გარანტიის მაქსიმალური თანხა ნაწილდება იმ ყველაზე ადრეულ პერიოდზე, როდესაც შესაძლებელია გარანტიის გამოთხოვნა.

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(ვ) ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

000'ლარი	მოთხოვნამდე და 1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი ვადით	სულ მოლიანი თანხის შემოვინება (გადინება)	საბალანსო ღირებულება
არაწარმოებული ვალდებულებები								
ბანკებიდან მიღებული ანაბრები და ნაშთები	(25,038)	(169)	(254)	(26,358)	(4,116)	-	(55,936)	(54,456)
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაბრები	(16,274)	(4,976)	(2,146)	(6,217)	(54)	(53,820)	(83,487)	(74,023)
სხვა ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული ვალი	(1,786)	(126)	(4,051)	(4,937)	(32,922)	(57,271)	(101,093)	(68,638)
სხვა ვალდებულებები	(3,594)	-	-	-	-	-	(3,594)	(3,594)
სულ ფინანსური ვალდებულებები	(46,692)	(5,271)	(6,450)	(37,513)	(37,093)	(111,091)	(244,110)	(200,711)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	(9,652)	-	-	-	-	-	(9,652)	(9,652)

ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

000'ლარი	მოთხოვნამდე და 1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი ვადით	სულ მოლიანი თანხის შემოვინება (გადინება)	საბალანსო ღირებულება
არაწარმოებული ვალდებულებები								
ბანკებიდან მიღებული ანაბრები და ნაშთები	(2,644)	(9,500)	(2,712)	(84,691)	(54,368)	(42,264)	(196,179)	(173,884)
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაბრები	(21,542)	(291)	(449)	(907)	(44,150)	-	(67,339)	(65,100)
სხვა ვალდებულებები	(1,213)	-	-	-	-	-	(1,213)	(1,203)
სულ ფინანსური ვალდებულებები	(25,399)	(9,791)	(3,161)	(85,598)	(98,518)	(42,264)	(264,731)	(240,187)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	(10,207)	-	-	-	-	-	(10,207)	(10,207)

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(ვ) ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

000'ლარი	მოთხოვნამდე და 1 თვეზე ნაკლები	1-დან 3 თვემდე	3-დან 6 თვემდე	6-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ მოლიანი თანხის შემოდინება (გადინება)	საბალანსო ღირებულება
არაწარმოებული ვალდებულებები								
ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	(3,042)	–	(8,257)	(55,054)	(13,309)	(66,460)	(146,122)	(126,224)
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	(13,645)	(9,031)	(11,242)	(11,603)	(11,559)	–	(57,080)	(55,016)
სხვა ვალდებულებები	(256)	–	–	–	–	–	(256)	(256)
სულ ფინანსური ვალდებულებები	(16,943)	(9,031)	(19,499)	(66,657)	(24,868)	(66,460)	(203,458)	(181,496)
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	(5,310)	–	–	–	–	–	(5,310)	(5,310)

საქართველოს კანონის თანახმად, ფიზიკურ პირებს ნებისმიერ დროს შეუძლიათ თავიანთი ვადიანი ანაზრების გატანა, უმეტეს შემთხვევაში, დარიცხული პროცენტის დათმობით. შესაბამისად, ეს ანაზრები ქვედა ცხრილში მოცემულია მათი შეთანხმებული ვადიანობის შესაბამისად. ამ ანაზრების კლასიფიკაცია მათი შეთანხმებული ვადების მიხედვით ასე გამოიყურება:

	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით	1,512	–	–
1-დან 3 თვემდე	616	919	426
3-დან 12 თვემდე	3,811	3,677	2,184
1-დან 5 წლამდე	–	6,489	36,432
5 წელზე მეტი ვადით	44,572	42,349	–
	50,510	53,434	39,042

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(ვ) ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილში მოცემულია 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული თანხების ანალიზი, მოსალოდნელი ვადების მიხედვით:

000'ლარი	მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი ვადით	უვალო	სულ
აქტივები	21,579	–	–	–	–	–	21,579
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	–	–	434	–	–	–	434
მოთხოვნები ბანკების მიმართ	28,897	–	–	–	–	–	28,897
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	–	–	4,175	11,203	9,255	–	24,633
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,988	2,409	31,593	52,340	67,674	–	157,004
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	–	–	–	–	1,529	1,529
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	3,498	–	–	–	–	–	3,498
სხვა აქტივები	56,962	2,409	36,202	63,543	76,929	1,529	237,574
სულ აქტივები							
ვალდებულებები	24,857	–	26,001	3,598	–	–	54,456
ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	17,806	3,391	8,202	51	44,573	–	74,023
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	–	–	–	25,486	43,152	–	68,638
სხვა ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული ვალი	3,594	–	–	–	–	–	3,594
სხვა ვალდებულებები	46,257	3,391	34,203	29,135	87,725	–	200,711
სულ ვალდებულებები	10,705	(982)	1,999	34,408	(10,796)	1,529	36,863
ნეტო პოზიცია	21,579	–	–	–	–	–	21,579

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(ვ) ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილში მოცემულია 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული თანხების ანალიზი, მოსალოდნელი ვადების მიხედვით:

000'ლარი	მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი ვადით	უვალო	სულ
აქტივები							
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	44,098	-	-	-	-	-	44,098
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	46,607	-	-	-	-	-	46,607
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	1,018	-	-	1,018
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	8,036	12,083	25,707	109,430	24,530	-	179,786
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	-	-	-	-	-	2,283	2,283
სხვა აქტივები	2,258	-	-	-	-	-	2,258
სულ აქტივები	100,999	12,083	25,707	110,448	24,530	2,283	276,050
ვალდებულებები							
ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	2,640	9,452	85,178	44,972	31,642	-	173,884
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	13,191	873	7,276	43,760	-	-	65,100
სხვა ვალდებულებები	1,203	-	-	-	-	-	1,203
სულ ვალდებულებები	17,034	10,325	92,454	88,732	31,642	-	240,187
ნეტო პოზიცია	83,965	1,758	(66,747)	21,716	(7,112)	2,283	35,863

ქვედა ცხრილში მოცემულია 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული თანხების ანალიზი, მოსალოდნელი ვადების მიხედვით:

000'ლარი	მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი ვადით	უვალო	სულ
აქტივები							
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	38,889	-	-	-	-	-	38,889
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	25,819	-	-	-	-	-	25,819
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7,118	3,545	32,244	76,668	25,710	-	145,285
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	-	-	-	-	-	2,831	2,831
სხვა აქტივები	233	-	-	-	-	-	233
სულ აქტივები	72,059	3,545	32,244	76,668	25,710	2,831	213,057
ვალდებულებები							
ბანკებიდან მიღებული ანაზრები და ნაშთები	3,041	-	61,835	11,557	49,791	-	126,224
მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები	9,519	9,267	18,043	18,187	-	-	55,016
სხვა ვალდებულებები	280	-	-	-	-	-	280
სულ ვალდებულებები	12,840	9,267	79,878	29,744	49,791	-	181,520
ნეტო პოზიცია	59,219	(5,722)	(47,634)	46,924	(24,081)	2,831	31,537

16. რისკის მართვა, კორპორატიული მართვა და შიდა კონტროლი (გაგრძელება)

(ზ) საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი არის სხვადასხვა მიზეზით განპირობებული პირდაპირი ან არაპირდაპირი ზარალის რისკი, რომელიც უკავშირდება ბანკის პროცესებს, თანამშრომლებს, ტექნოლოგიას და ინფრასტრუქტურას, ასევე გარე ფაქტორებით განპირობებული რისკი, გარდა საკრედიტო, საბაზრო და ლიკვიდურობის რისკებისა, როგორცაა მაგალითად იურიდიულ და ნორმატიულ მოთხოვნებთან, ასევე კორპორატიული ქცევის საყოველთაოდ აღიარებულ სტანდარტებთან დაკავშირებული რისკები. საოპერაციო რისკი წარმოიშობა ბანკის ყოველგვარი საქმიანობიდან.

ბანკის მიზანია საოპერაციო რისკის ისე მართვა, რომ ბალანსი დაიცვას ფინანსური ზარალისა და ბანკის რეპუტაციის ზიანის თავიდან არიდებასა და მთლიან ხარჯთეფექტიანობასა და ინოვაციას შორის. ბანკის პოლიტიკა ყველა შემთხვევაში მოითხოვს ყველა მოქმედ იურიდიულ და ნორმატიულ სტანდარტთან შესაბამისობას.

ბანკი საოპერაციო რისკს მართავს ისეთი შიდა კონტროლის დანერგვით, რომელსაც ხელმძღვანელობა საჭიროდ მიიჩნევს თავისი საქმიანობის ყოველი ასპექტისთვის.

17. საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები

ბანკს აქვს მიმდინარე საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები, რომ გასცეს სესხები. ეს საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები წარმოდგენილია ოვერდრაფტის სახით.

ბანკი იძლევა ფინანსურ გარანტიებს მესამე მხარეების წინაშე მომხმარებლების მიერ ვალდებულების შესრულებაზე. ამ ხელშეკრულებებს აქვთ ფიქსირებული ლიმიტები და, როგორც წესი, ხუთ წლამდე ვადით გაიცემა.

ბანკი საკრედიტო ვალდებულებების აღებისას, ფინანსური გარანტიების და აკრედიტივების გაცემისას საკრედიტო რისკის მართვის იმავე პოლიტიკასა და პროცედურებს იყენებს, როგორცაა – მომხმარებლებზე სესხების გაცემისას.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების სახელშეკრულებო თანხები წარმოდგენილია შემდეგ ცხრილში კატეგორიების მიხედვით. ცხრილში საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების თანხები იმ დაშვებითაა წარმოდგენილი, რომ ეს თანხები სრულად არის გაცემული. ცხრილში მოცემული გარანტიებისა და აკრედიტივების თანხები წარმოადგენს მაქსიმალურ სააღრიცხვო ზარალს, რომლის აღიარებაც მოხდებოდა საანგარიშგებო თარიღით, კონტრაპტენტებს საერთოდ რომ ვერ შესრულებინათ სახელშეკრულებო ვალდებულებები.

	<i>2017</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2016</i> <i>000'ლარი</i>	<i>2015</i> <i>000'ლარი</i>
სახელშეკრულებო თანხა			
აუთვისებელი ოვერდრაფტი	108	483	25
გარანტიები	9,544	9,724	5,285
	9,652	10,207	5,310

ზემოთ მოყვანილი ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული მთლიანი მიმდინარე საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები შესაძლოა არ წარმოადგენდეს სამომავლო მოთხოვნებს ნაღდ ფულზე, რადგან ამ საკრედიტო ვალდებულებებს შეიძლება ვადა ამოეწუროს ან შეწყდეს დაფინანსების გარეშე.

ამ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებიდან 6,437 ათასი ლარი ბანკს ხუთი კონტრაპტენტის მიმართ აქვს (2016 წ.: 5,717 ათასი ლარი ოთხი კონტრაპტენტის მიმართ; 2015 წ.: 3,685 ათასი ლარი ორი კონტრაპტენტის მიმართ). ეს თანხა ბანკისთვის მნიშვნელოვან საკრედიტო რისკს წარმოადგენს.

18. საოპერაციო იჯარა

(ა) ბანკი, როგორც მოიჯარე

31 დეკემბრისთვის გადასახდელია შემდეგი შეუქცევადი საოპერაციო იჯარები:

	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
1 წელზე ნაკლები	1,065	1,023	998
	1,065	1,023	998

ბანკი აქირავებს მთელ რიგ შენობებსა და აღჭურვილობას საოპერაციო იჯარის საფუძველზე. იჯარა, როგორც წესი, თავიდან ხუთი წლის ვადით ფორმდება, და შემდეგ შესაძლებელია მისი განახლება. საიჯარო გადასახდელები, ჩვეულებრივ, წლიდან წლამდე იზრდება, რომ ასახოს საბაზრო ფასები. ამ იჯარებიდან არცერთი მოიცავს პირობით საიჯარო გადასახადებს.

19. პირობითი ვალდებულებები

(ა) დაზღვევა

საქართველოში დაზღვევის სფერო განვითარების ეტაპზეა და დაზღვევის ბევრი ფორმა, რომლებიც ფართოდაა გავრცელებული მსოფლიოს სხვა კუთხეებში, ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის.

(ბ) სასამართლო დავები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ბანკის წინააღმდეგ შესაძლოა აღიმართოს სარჩელები. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

(გ) საგადასახადო გარემო

საქართველოს საგადასახადო სისტემა აგრძელებს განვითარებას და ახასიათებს ხშირი საკანონმდებლო ცვლილებები, ოფიციალური განცხადებები და სასამართლო გადაწყვეტილებები, რომლებიც ზოგჯერ ურთიერთსაწინააღმდეგოა და სხვადასხვა საგადასახადო ორგანოს მიერ სხვადასხვაგვარად შეიძლება იქნეს აღქმული. გადასახადები ექვემდებარება გადასინჯვას და მოკვლევას მთელი რიგი ორგანოს მიერ, რომლებსაც აქვთ მკაცრი ჯარიმების და საურავების დაკისრების უფლება. საგადასახადო ორგანოებს არ აქვთ უფლება დააკისრონ დამატებითი გადასახადები, ჯარიმა ან საურავი, თუ იმ წლის ბოლოდან, რომელშიც საგადასახადო კანონმდებლობა დაირღვა, სამი წელია გასული.

ამ გარემოებებმა შეიძლება სხვა ქვეყნებზე ბევრად უფრო მნიშვნელოვანი საგადასახადო რისკები შექმნან საქართველოში ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მან ადეკვატურად გაითვალისწინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების საკუთარი ინტერპრეტაციის საფუძველზე. თუმცა შესაბამისი ორგანოების ინტერპრეტაცია შეიძლება განსხვავდებოდეს კომპანიის ინტერპრეტაციისგან და თუ ისინი შეძლებენ თავიანთი ინტერპრეტაციის განხორციელებას, ამას შეიძლება მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს ფინანსურ მდგომარეობაზე.

20. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

(ა) კონტროლი

ბანკის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა იზბანკის წევრების დამატებითი საპენსიო უზრუნველყოფის ფონდი.

ბანკის საბოლოო მაკონტროლებელ მხარეს არ გამოუშვია საჯაროდ ხელმისაწვდომი ფინანსური ანგარიშგებები. თუმცა, ასეთი ფინანსური ანგარიშგებები გამოშვებული აქვს Türkiye İş Bankası Anonim Şirketi-ს, რომელიც ბანკის შუალედური მაკონტროლებელი მხარეა.

(ბ) გარიგებები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან

თანამშრომლებზე გაწეულ ხარჯში ჩართული მთლიანი ანაზღაურება 2017 წლის, 2016 წლისა და 2015 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ასეთია:

	2017 000'ლარი	2016 000'ლარი	2015 000'ლარი
მოკლევადიანი დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოები	1,135	1,217	725

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის სესხები და ანაზღაურებები და შესაბამისი საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი არაარსებითი იყო 2017 წლის, 2016 წლისა და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღებით დასრულებული წლებისთვის.

(გ) ოპერაციები მშობელ ბანკთან

ქვემოთ მოცემულია გარიგებების დაუფარავი ნაშთები და შესაბამისი მოგების თუ ზარალის ოდენობები:

000'ლარი	2017	2016	2015
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება			
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები			
- თურქულ ლირაში	74	142	158
- ევროში	26	9	-
- აშშ დოლარში	4	11	-
ვალდებულებები			
ბანკებიდან მიღებული ანაზღაურებები და ნაშთები			
- ევროში	13,436	192	1,187
- აშშ დოლარში	8,550	93,087	76,460
- ბრიტანეთის გირვანქა სტერლინგში	355	282	601
სხვა ნასესხები სახსრები			
- აშშ დოლარში	43,152	-	-
- ევროში	12,918	-	-
მოგება/(ხარჯი)			
საპროცენტო შემოსავალი	12	-	-
საპროცენტო ხარჯი	(5,802)	(4,486)	(1,895)

ანაზღაურების და ნაშთების და მშობელი ბანკისგან ნასესხები სხვა სახსრების სახელშეკრულებო ვადებია: 18,744 ათასი ლარი – 12 თვეზე ნაკლებია, 16,515 ათასი ლარი – 1-5 წელი, ხოლო 43,152 ათასი ლარი – 5 წელზე მეტი. (2016 წ.: 14,168 ათასი ლარი – 12 თვეზე ნაკლები, 24,715 ათასი ლარი 1-5 წელი და 54,678 ათასი ლარი – ხუთ წელზე მეტი; 2015 წ.: 5,328 ათასი ლარი – 12 თვეზე ნაკლები, 17,248 ათასი ლარი – 1-5 წელი და 55,672 ათასი ლარი – 5 წელზე მეტი).

21. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები: სამართლიანი ღირებულება და სააღრიცხვო კლასიფიკაცია

(ა) სააღრიცხვო კლასიფიკაცია და სამართლიანი ღირებულებები

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია იმ ფასთან მიახლოება, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. მაგრამ განუსაზღვრელობებისა და სუბიექტური მოსაზრების გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული ისე, რომ მისი რეალიზება შესაძლებელია აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვით ან ვალდებულებების გადაცემით.

ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება იანგარიშება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდის გამოყენებით, რომელიც ეყრდნობა ანალოგიურ ინსტრუმენტებზე მომავალში მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს და დისკონტირების განაკვეთებს საანგარიშგებო თარიღისთვის.

შეფასების მეთოდის მიზანია განსაზღვროს სამართლიანი ღირებულება, რომელიც ასახავს აქტივის გაყიდვის შედეგად მიღებულ ან ვალდებულების გადაცემის შედეგად გადახდილ თანხას ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად ხელმძღვანელობა შემდეგ დაშვებებს ეყრდნობა:

- ▶ 9.4%-დან 16.9%-მდე დისკონტირების განაკვეთი გამოიყენება მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან მიღებული სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირებისთვის;
- ▶ 4.7%-იანი დისკონტირების განაკვეთი გამოიყენება ვალდებულებებიდან მიღებული სამომავლო ფულადი ნაკადების დისკონტირებისთვის.

(ბ) სამართლიანი ღირებულების იერარქია

ბანკი სამართლიანი ღირებულებებს აფასებს სამართლიანი ღირებულების შემდეგი იერარქიით, რომელიც ასახავს შეფასებებში გამოყენებული მონაცემების მნიშვნელობას:

- ▶ 1-ლი დონე: ანალოგიური ინსტრუმენტის კოტირებული საბაზრო ფასი (არაკორექტირებული) აქტიურ ბაზარზე.
- ▶ მე-2 დონე: პირველ დონეში შესული კოტირებული ფასების გარდა სხვა პირდაპირ (ანუ ფასების სახით) ან არაპირდაპირ (ანუ ფასებიდან მიღებული) დაკვირვებადი მონაცემები. ეს კატეგორია მოიცავს ინსტრუმენტებს, რომლებიც ფასდება შემდეგი მონაცემების გამოყენებით: მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე; მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული ფასები ისეთ ბაზრებზე, რომლებიც ნაკლებად აქტიურად ითვლება; ან სხვა შეფასების მეთოდები, რა შემთხვევაშიც, შეფასებაში მონაწილე ყველა მნიშვნელოვანი მონაცემი პირდაპირ ან არაპირდაპირ არის ბაზრიდან მოპოვებადი.
- ▶ მე-3 დონე: არადაკვირვებადი (არასაბაზრო) მონაცემები ეს კატეგორია მოიცავს ყველა ინსტრუმენტს, რომელთა შეფასების მეთოდიც ეყრდნობა ისეთ ინფორმაციას, რომელიც არ შეიცავს დაკვირვებად (საბაზრო) მონაცემებს და არადაკვირვებადი (არასაბაზრო) მონაცემები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ინსტრუმენტის შეფასებაზე. ამ კატეგორიაში შედის ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული ფასების საფუძველზე, რა შემთხვევაშიც მნიშვნელოვანი არასაბაზრო კორექტირებები ან დაშვებებია საჭირო ამ ინსტრუმენტებს შორის განსხვავებების ასახვისთვის.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ბანკმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების, ასევე სამართლიანი ღირებულების ზემოაღნიშნულ იერარქიაში მათი დონის საფუძველზე.

21. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები: სამართლიანი ღირებულება და სააღრიცხვო კლასიფიკაცია (გაგრძელება)

(ბ) სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ბანკის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

				<i>სულ</i>	
	<i>დონე 1</i>	<i>დონე 2</i>	<i>დონე 3</i>	<i>სამართლიანი ღირებულება</i>	<i>საბალანსო ღირებულება</i>
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები					
გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	13,843	10,790	–	24,633	24,633
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	–	153,884	153,884	157,004
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	–	131,668	–	131,668	128,479

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის პრინციპები წარმოდგენილია 3(გ)(v) განმარტებითი შენიშვნაში.

22. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ ძალაში არ შესულა

რამდენიმე ახალი სტანდარტი, ცვლილებები სტანდარტებსა და ინტერპრეტაციებში 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯერ არ შესულა ძალაში და არ გამოყენებულა ამ ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას. ამ ცვლილებებიდან ბანკის ოპერაციებზე სავარაუდოდ შემდეგი მოახდენს გავლენას. ბანკი მათ მიღებას მათი ძალაში შესვლისთანავე აპირებს.

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“

2014 წლის ივლისში ბასსს-მა გამოსცა ფასს 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“, რომელიც ჩანაცვლებს ბასს 39-ს „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“. ფასს 9 ეხება კლასიფიკაციასა და შეფასებას, გაუფასურებასა და ჰეჯირების აღრიცხვას. ფასს 9 ძალაში შედის 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. სავალდებულოა მისი რეტროსპექტულად გამოყენება, გარდა ჰეჯირების აღრიცხვისა, თუმცა შედარებადი ინფორმაციის გადაანგარიშება სავალდებულო არ არის.

ბანკი ახალი სტანდარტის მიღებას აპირებს გადასვლის კუმულაციური ეფექტის აღიარებით საწყის გაუნაწილებელ მოგებაზე 2018 წლის 1 იანვარს და არ გადაიანგარიშებს შედარებად ინფორმაციას. ბანკი მუშაობს ფასს 9-ის მიღების ეფექტის რაოდენობრივად გამოხატვაზე, თუმცა ჯერჯერობით ამ ეფექტის რეალური შეფასება ჯერ არ არის ხელმისაწვდომი.

22. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ (გაგრძელება)

(ა) კლასიფიკაცია და შეფასება

ფასს 9-ის მიხედვით, ყველა სავალო ფასიანი ქაღალდი, რომელიც არ აკმაყოფილებს „მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდის“ კრიტერიუმს, თავდაპირველი აღიარებისას კლასიფიცირდება, როგორც სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში. ამ კრიტერიუმის თანახმად, სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც არ შეესაბამება „დაკრედიტების ძირითად სქემას“, მაგალითად, ინსტრუმენტები, რომლებიც შეიცავს კონვერტაციის ჩართულ ოფციონს ან „რეგრესის უფლების არმქონე სესხები“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში. სავალო ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, რომლებიც აკმაყოფილებს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების კრიტერიუმს, თავდაპირველი აღიარებისას მათი კლასიფიკაცია განისაზღვრება იმ ბიზნესმოდელის საფუძველზე, რომლითაც იმართება ეს ინსტრუმენტები:

- ▶ ინსტრუმენტები, რომელთა მართვის საფუძველია „ფლობა ფულადი ნაკადების მიღების მიზნით“, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით;
- ▶ ინსტრუმენტები, რომელთა მართვის საფუძველია „ფლობა ფულადი ნაკადების მიღების და გაყიდვის მიზნით“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში;
- ▶ ინსტრუმენტები, რომლებიც იმართება სხვა საფუძველზე, მათ შორის სავაჭრო ფინანსური აქტივები, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში.

წილობრივი ფინანსური აქტივები თავდაპირველი აღიარებისას კლასიფიცირებული უნდა იქნეს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, გარდა ისეთი შემთხვევებისა, როდესაც ხდება ინსტრუმენტების შეუქცევადი კლასიფიცირება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში. სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით კლასიფიცირებული კაპიტალის ინვესტიციების შემთხვევაში, ყველა რეალიზებული და არარეალიზებული შემოსულობა და ზარალი, გარდა დივიდენდის სახით შემოსვლისა, აღიარებული უნდა იქნეს სხვა სრულ შემოსავალში, მოგებაში ან ზარალში შემდგომი გადატანის გარეშე.

ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შეფასება მეტწილად უცვლელი რჩება და არ განსხვავდება არსებული ბასს 39-ის მოთხოვნებისგან. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები კვლავაც შეფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში.

ბანკი ამჟამად აფასებს კლასიფიკაციისა და შეფასების ახალ კრიტერიუმებს და მათ გავლენას ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ბანკის მოლოდინით, სესხების უმეტესობა აკმაყოფილებს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების კრიტერიუმს და გააგრძელებს მათ შეფასებას ამორტიზებული ღირებულებით. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეფასება კვლავაც სამართლიანი ღირებულებითაა მოსალოდნელი.

(ბ) გაუფასურება

ფასს 9-ის მიხედვით, ბანკმა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი უნდა აღრიცხოს თავის ყველა სავალო ფინანსურ აქტივზე ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში, ასევე სასესხო დავალიანებასა და ფინანსურ გარანტიებზე. რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო თორმეტი თვის განმავლობაში ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, თუ სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზარდოდა. ასეთ შემთხვევაში რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში. თუ ფინანსური აქტივი შეესაბამება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივის განმარტებას, მაშინ რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას. ბანკი ამ ეტაპზე აფასებს ფასს 9-ის გაუფასურების ახალი მოთხოვნებს.

ფასს (IFRS) 15 „შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან“

2014 წლის მაისში გამოშვებული და 2016 წლის აპრილში შეცვლილი ფასს 15 ჩაანაცვლებს ფასს-ის მიხედვით შემოსავლების აღიარების ყველა არსებულ წესს. სრული რეტროსპექტული გამოყენება ან მოდიფიცირებული რეტროსპექტული გამოყენება სავალდებულოა 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკი ახალი სტანდარტის მიღებას აპირებს მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მეთოდით. იგი გადასვლის კუმულაციურ ეფექტს აღიარებს საწყის გაუნაწილებელ მოგებაზე 2018 წლის 1 იანვარს და არ გადაიანგარიშებს შედარებად ინფორმაციას.

22. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 15 „შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან“ (გაგრძელება)

ფასს 15 განსაზღვრავს ხუთეტაპიან მოდელს, რომელიც გამოიყენება კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან მიღებული შემოსავლების ასახვისთვის. ფასს 15-ის მიხედვით, შემოსავლების აღიარება მოხდება იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომელსაც საწარმო მოელის კლიენტისთვის საქონლის ან მომსახურების მიწოდების სანაცვლოდ. თუმცა, ფინანსური ინსტრუმენტებისა და იჯარის თანმდევი საპროცენტო და საკომისიო შემოსავალი გაცდება ფასს 15-ის მოქმედებს არეალს და დარეგულირდება ძალაში მყოფი სხვა სტანდარტებით (ფასს 9-ით და ფასს 16-ით „იჯარა“). ამის შედეგად, ბანკის შემოსავლის უდიდეს ნაწილზე ამ სტანდარტის მიღება გავლენას არ მოახდენს.

ამ ეტაპზე ბანკი არ მოელის არსებით გავლენას ფასს 15-ის თავდაპირველი გამოყენების შედეგად.

ფასს (IFRS) 16 „იჯარა“

ფასს (IFRS) 16 გამოიცა 2016 წლის იანვარში და ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 17-ს „იჯარა“, ფასს (IFRIC) 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ (SIC) 15-ს „საოპერაციო იჯარა – სტიმულირება“ და იმკ (SIC) 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. ფასს (IFRS) 16-ში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და მოიჯარისგან მოითხოვს ყველა იჯარის აღრიცხვას საბალანსო უწყისზე, ბასს (IAS) 17-ის მიხედვით ფინანსური იჯარის აღრიცხვის ანალოგიურად. სტანდარტი ითვალისწინებს აღიარების ორ გამოწვევის მოიჯარეებისთვის – „დაბალი ღირებულები მქონე“ აქტივების იჯარა და მოკლევადიანი იჯარა (ე. ი. იჯარა 12-თვიანი ან ნაკლები ვადით). საიჯარო ხელშეკრულების ძალაში შესვლის თარიღისთვის, მოიჯარე აღიარებს ვალდებულებას საიჯარო გადასახადის გადახდის თაობაზე (ე. ი. საიჯარო ვალდებულება) და აქტივს, რომელიც წარმოადგენს უფლებას შესაბამისი აქტივის გამოყენებაზე იჯარის ვადის განმავლობაში (ე. ი. აქტივის გამოყენების უფლება). მოიჯარეები ვალდებულები არიან ცალკე აღიარონ საიჯარო ვალდებულების საპროცენტო ხარჯი და აქტივის გამოყენების უფლების საამორტიზაციო ხარჯი.

მოიჯარე ასევე ვალდებულია გარკვეული მოვლენების დადგომის შემთხვევაში (მაგ. იჯარის ვადის შეცვლა, სამომავლო საიჯარო გადასახადებში ცვლილება მათი განსაზღვრისთვის გამოყენებული ინდექსის ან განაკვეთის ცვლილების გამო) ხელახლა შეაფასოს საიჯარო ვალდებულება. მოიჯარე ზოგადად საიჯარო ვალდებულების ხელახლა შეფასების თანხას აღიარებს, როგორც აქტივის გამოყენების უფლების კორექტირებას.

მეიჯარის აღრიცხვა ფასს 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს 17-ის თანახმად არსებული პრაქტიკისგან. მეიჯარე გააგრძელებს ყველა იჯარის კლასიფიცირებას იმავე პრინციპით, როგორც ბასს 17-ის მიხედვით და გამიჯნავს ორი ტიპის იჯარას: საოპერაციოს და ფინანსურს.

ფასს 16-ით როგორც მოიჯარეებს, ისე მეიჯარეებს ავალდებულებს უფრო დეტალური განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენას, ვიდრე ეს ბასს 17-ის თანახმად ხდებოდა.

ფასს 16 ძალაში შედის 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ნაადრევი გამოყენება, თუმცა საწარმოს მიერ ფასს 15-ის გამოყენებაზე ადრე არა. მოიჯარემ შეიძლება გადაწყვიტოს სტანდარტის გამოყენება მთლიანად რეტროსპექტული ან მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მიდგომით. სტანდარტის გარდამავალი დებულებები გარკვეულ შეღავათებს ითვალისწინებს. 2018 წელს ბანკი გააგრძელებს თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე ფასს 16-ის პოტენციური გავლენის შეფასებას.